

ERZSÉBET
IFJÚSÁGI ALAP

KÖZÉP-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS IFJÚSÁGI HELYZETKÉP

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A TANULMÁNY SZERZŐI:

Gondi-Bokányi Zita

Makay Mónika

Márton-Veres Judit Inez

Szabó Ákos

Szász Henriett Éva

**A TANULMÁNY A MAGYAR IFJÚSÁG KUTATÁS 2020 ADATAIT FELHASZNÁLVA,
AZ EFOP-1.2.3 -VEKOP-15-2015-00001 PROJEKT FINANSZÍROZÁSÁBAN
JELENT MEG.**

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
A régió és az ifjúság	3
Demográfiai folyamatok.....	3
Ifjúság száma, helyzete.....	4
A régióban élő ifjúság az adatok tükrében.....	8
Család, gyermekvállalás.....	8
Oktatás	10
Munkavállalás, jövőtervezés	13
A fiatalok életmódja	17
Digitális kultúra.....	21
Az ifjúság legégetőbb problémái	24
Ifjúsági intézmények, részvétel	27
Mentor program.....	30
Települési ifjúsági stratégia létrehozását támogató program.....	36
Felhasznált irodalom:	38

Bevezetés

A régió és az ifjúság

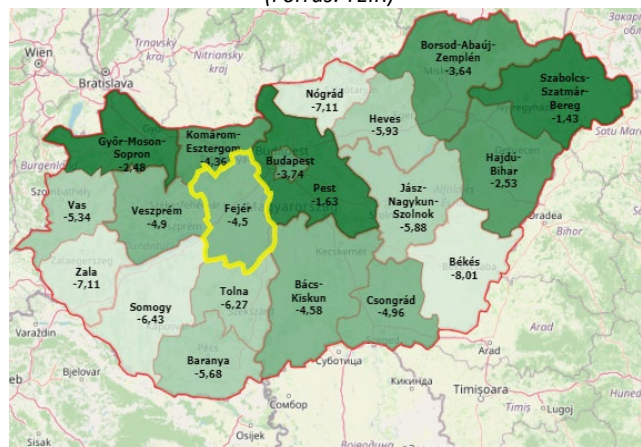
A közép-dunántúli régió az ország harmadik legkisebb alapterületű (11 237 km²), és egyben harmadik legkisebb lakosságszámmal bíró régiója, 2021-ben 1 056 295-en laktak itt, a régió népsűrűsége 94 fő/km². A régión belül a legtöbben a régiószékhelynek is helyet adó Fejér megyében laknak (418 555 fő), érdemben többen, mint Veszprém megyében (339 291 fő), és Komárom-Esztergom megyében (298 449 fő).

Demográfiai folyamatok

A közép-dunántúli régióban a lakosság száma 2017-ig csökkent, azóta kisebb-nagyobb ingadozásokkal, de stagnál. Pozitívum azonban, hogy az élve születések száma 2010 óta jelentős kilengésekkel ugyan, de folyamatos emelkedést mutat. A születések száma 2018-ben volt a legalacsonyabb (9 153), 2021-ben a legmagasabb (9 879).

Az ország többi régiójához hasonlóan Közép-Dunántúlon is természetes fogyás tapasztalható, a fogyás mértéke azonban a legtöbb évben magasabb volt az országos átlagnál. 2019-ben -4,95 ezrelék, miközben az országos átlag -4.1 volt. A természetes fogyást tekintve a régió megyéi között nincsenek érdemi különbségek.

1. ábra: Természetes fogyás (ezrelék) 2019
(Forrás: TEIR)

A régió demográfiai képét árnyalja, hogy a valamivel nagyobb mértékű természetes foyáshoz pozitív vándorlási egyenleg is társul (2019-ben 2,65). Így a közép-dunántúli régió egészében az országban belüli vándorlás nyertesének mondható. A régión belül minden megye vándorlási egyenlege pozitív: Komárom-Esztergom megye 2,69, Fejér megye 3,67 és Veszprém megye 1,27.

Mindezen folyamatok együttes hatása, hogy az elmúlt bő évtizedben a közép-dunántúli régió megőrizte az országban betöltött népesedési súlyát. 2010-ben a régióban lakó 1 092 931 fő az ország akkori össznépeségének a 10,94 százalékát tette ki, 2021-ben pedig az itt lakó 1 056 295 fő, a 10,90 százalékát.

A demográfiai képet tovább árnyalja, hogy a közép-dunántúli régióban élő népesség is valamivel előregedettebb az országos átlagnál. A KSH által számolt öregedési mutató, amely az állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek számát mutatja, ebben a régióban magasabb, 2019-ben 183,37 miközben az országos átlag 180,14 volt.

1. táblázat: 0-14 évesek száma és lakónépességen belüli aránya 2014¹-ben és 2021-ben
(Forrás: KSH)

0-14 évesek száma 2014-ben és 2021-ben			
	2014	2021	Változás mértéke
Közép-Magyarország	438 004	447 959	9 955
Közép-Dunántúl	151 318	152 752	1 434
<i>Fejér</i>	60 218	61 479	1 261
<i>Komárom-Esztergom</i>	43 472	44 079	607
<i>Veszprém</i>	47 628	47 194	-434
Nyugat-Dunántúl	134 606	139 596	4 990
Dél-Dunántúl	125 335	117 932	-7 403
Észak-Magyarország	175 433	167 640	-7 793
Észak-Alföld	227 878	217 804	-10 074
Dél-Alföld	174 612	166 485	-8 127
Összesen	1 427 186	1 410 168	-17 018
0-14 évesek lakónépességen belüli aránya 2014-ben és 2021-ben			
	2014	2021	Változás mértéke
Közép-Magyarország	14,68%	14,77%	0,09%
Közép-Dunántúl	14,23%	14,46%	0,23%
<i>Fejér</i>	14,42%	14,69%	0,27%
<i>Komárom-Esztergom</i>	14,53%	14,77%	0,24%
<i>Veszprém</i>	13,74%	13,91%	0,17%
Nyugat-Dunántúl	13,68%	14,00%	0,32%
Dél-Dunántúl	13,79%	13,64%	-0,15%
Észak-Magyarország	15,06%	15,21%	0,15%
Észak-Alföld	15,40%	15,30%	-0,1%
Dél-Alföld	13,74%	13,72%	-0,02%
Összesen	14,48%	14,55%	0,07%

Az országos adatokon 2016 óta figyelhető meg, hogy az öregedési mutató valamelyest laposodik, azaz nem romlik évről évre olyan mértékben, mint korábban. 2021-ben pedig már azt tapasztalhattuk, hogy a 14 évesek száma ugyan továbbra is évről évre csökken, népességen belüli arányuk azonban 14,5 százalék fölött stabilizálódni látszik.

2014-ben az 1 427 186 gyermekorú az ország akkori lakosságának 14,48 százalékát tette ki, míg 2021-ben az 1 410 168 fő már a 14,55 százalékát, tehát a 14 év alattiak száma arányaiban lassabban csökken, mint az ország teljes népességszáma.

A 14 éven aluliak számának és arányának alakulása regionálisan nagyon eltérő képet mutat. Közép-Magyarországon, Közép-Dunántúlon és Nyugat-Dunántúlon a gyermekorúak száma és aránya is növekedett a 2014 óta eltelt időszakban. Dél-Dunántúlon és az Alföldön a 14 év alattiak száma és aránya is csökkent, Észak-Magyarországon pedig számuk csökkent, de arányuk nőtt. Az közép-dunántúli régióban a gyermekorúak száma 897 fővel nőtt, arányuk 0,23 százalékkal. A növekedés azonban területileg eltérő képet mutat. Míg Fejér és Komárom-Esztergom megyékben a gyerekek száma és aránya is nőtt, Veszprém megyében számuk csökkent, arányuk nőtt.

Ifjúság száma, helyzete

Az utóbbi bő évtizedben a 15-29 évesek száma és aránya is csökkent. Míg 2010-ben 1 897 269 fő 15-29 éves fiatal élt az országban, akik az ország akkori népességének 18,75 százalékát tették ki, addig 2021-ben már csak 1 582 338 fő, akik az ország népességének már csak 16,08 százalékát adták.

¹ A KSH 2014 óta gyűjti külön a lakónépességen belül a 0-14 évesek számát.

2. táblázat: 15-29 évesek száma és állandó népességen belüli aránya 2010-ben és 2021-ben
(Forrás: KSH)

15-29 év közöttiek száma 2010-ben és 2021-ben			
	2010	2021	Változás mértéke
Közép-Magyarország	508 143	451 570	-56 573
Közép-Dunántúl	214 696	170 389	-44 307
Fejér	84 202	67 669	-16 533
Komárom-Esztergom	61 020	49 332	-11 688
Veszprém	65 085	53 388	-11 697
Nyugat-Dunántúl	183 952	150 883	-33 069
Dél-Dunántúl	181 250	145 443	-35 807
Észak-Magyarország	243 074	198 682	-44 392
Észak-Alföld	313 504	261 771	-51 733
Dél-Alföld	252 638	203 469	-49 169
Összesen	1 897 269	1 582 338	-314 931
15-29 éves közöttiek állandó népességen belüli aránya 2010-ben és 2021-ben			
	2010	2021	Változás mértéke
Közép-Magyarország	17,33%	15,11%	-2,22%
Közép-Dunántúl	19,32%	15,80%	-3,52%
Fejér	19,46%	15,88%	-3,58%
Komárom-Esztergom	19,36%	16,13%	-3,23%
Veszprém	17,92%	15,40%	-2,52%
Nyugat-Dunántúl	18,42%	15,24%	-3,18%
Dél-Dunántúl	18,74%	16,03%	-2,71%
Észak-Magyarország	19,60%	17,33%	-2,27%
Észak-Alföld	20,45%	17,77%	-2,68%
Dél-Alföld	18,91%	16,18%	-2,73%
Összesen	18,75%	16,08%	-2,67%

Közép-Dunántúlon 2010-ben 214 696 15-29 év közötti fiatal élt, ami a régió akkori népességének 19,32 százalékát jelentette. 2021-ben 170 389 ebbe a korosztályba tartozó fiatal élt a régióban, akiknek a népességen belüli aránya ekkor már csak 15,80 százalék volt. Az ifjúsági korosztály fogyása a fenti időszakban arányaiban meghaladta az országos átlagot, ami, ha különböző mértékben is, de a régió mindegyik megyéjére igaz.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2010 és 2021 között 60 százalékkal csökkent országosan. A csökkenés mértéke a pályakezdő álláskeresők, és a fiatal álláskeresők körében nagyobb, 69, illetve 71 százalékos. A nyilvántartott álláskeresők számának csökkenése ebben az időszakban Közép-Dunántúlon nagyobb mértékű az országosnál. A nyilvántartott álláskeresők száma 67 százalékkal, a pályakezdő és a fiatal álláskeresők száma pedig 80, illetve 79 százalékkal csökkent.

A közép-dunántúli régióban a nyilvántartott álláskeresők aránya az elmúlt évtizedben az országos átlaghoz hasonlóan folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott, és folyamatosan alatta maradt az országos átlagnak. A KSH 2010. évi adatai alapján 100 fő munkaképes korú (15-64 éves) állandó lakosra 7,33 fő nyilvántartott álláskereső jutott, míg az országos átlag ugyanebben az évben 8,43 volt. A fenti mutató értéke 2019-ben pedig az országos átlag 3,58-nál is érdemben alacsonyabb, 2,64 volt Közép-Dunántúlon. A régiót alkotó megyék között nincs érdemi különbség a fenti mutató tekintetében.

3. táblázat: Ifjúsági munkanélküliség mutatói 2010

(Forrás: KSH)

Ifjúsági munkanélküliség mutatói 2010					
Időszak	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya	21-30 éves nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	21-30 éves nyilvántartott álláskeresők aránya
Országosan	591 278	53 203	9%	148 092	25,05%
Közép-Magyarország	86 417	4 608	5,33%	18 096	20,94%
Közép-Dunántúl	57 265	4 318	7,54%	13 630	23,80%
Fejér	23 175	1 898	8,19%	5 589	24,12%
Komárom-Esztergom	14 500	1 013	6,99%	3 363	23,19%
Veszprém	19 590	1 407	7,18%	4 678	23,88%
Nyugat-Dunántúl	41 397	2 974	7,18%	9 610	23,21%
Dél-Dunántúl	70 856	6 560	9,26%	18 225	25,72%
Észak-Magyarország	110 109	11 227	10,20%	28 793	26,15%
Észak-Alföld	138 394	14 993	10,83%	37 563	27,14%
Dél-Alföld	86 840	8 523	9,81%	22 175	25,54%

Az ifjúsági korosztályra vonatkozó adatokat a 4. táblázat mutatja. A közép-dunántúli régióban a pályakezdő álláskeresők aránya 3,35 százalék, tehát érdemben alacsonyabb az országos átlagnál (6,95 százalék). Hasonlóan a 21-30 éves nyilvántartott álláskeresők az összes nyilvántartott álláskereső 15,14 százalékát teszik ki, mely érték szintén alacsonyabb az országos átlagnál (17,78 százalék). A régió megyéi között nincsen érdemi területi eltérés.

4. táblázat: Ifjúsági munkanélküliség mutatói 2021
(Forrás: KSH)

Ifjúsági munkanélküliség mutatói 2021					
Időszak	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya	21-30 éves nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	21-30 éves nyilvántartott álláskeresők aránya
Országosan	238 712	16 600	6,95%	42 443	17,78%
Közép-Magyarország	36 208	1 214	3,35%	4 857	13,41%
Közép-Dunántúl	18 859	846	4,49%	2 855	15,14%
Fejér	7 631	382	5,01%	1 116	14,62%
Komárom-Esztergom	4 712	205	4,35%	702	14,90%
Veszprém	6 516	259	3,97%	1 037	15,91%
Nyugat-Dunántúl	14 030	617	4,40%	2 223	15,84%
Dél-Dunántúl	30 674	2 454	8,0%	5 857	19,09%
Észak-	55 682	4 642	8,34%	11 090	19,92%

Magyarország					
Észak-Alföld	55 283	4 961	8,97%	10 680	19,32%
Dél-Alföld	27 976	1 866	6,67%	4 881	17,45%

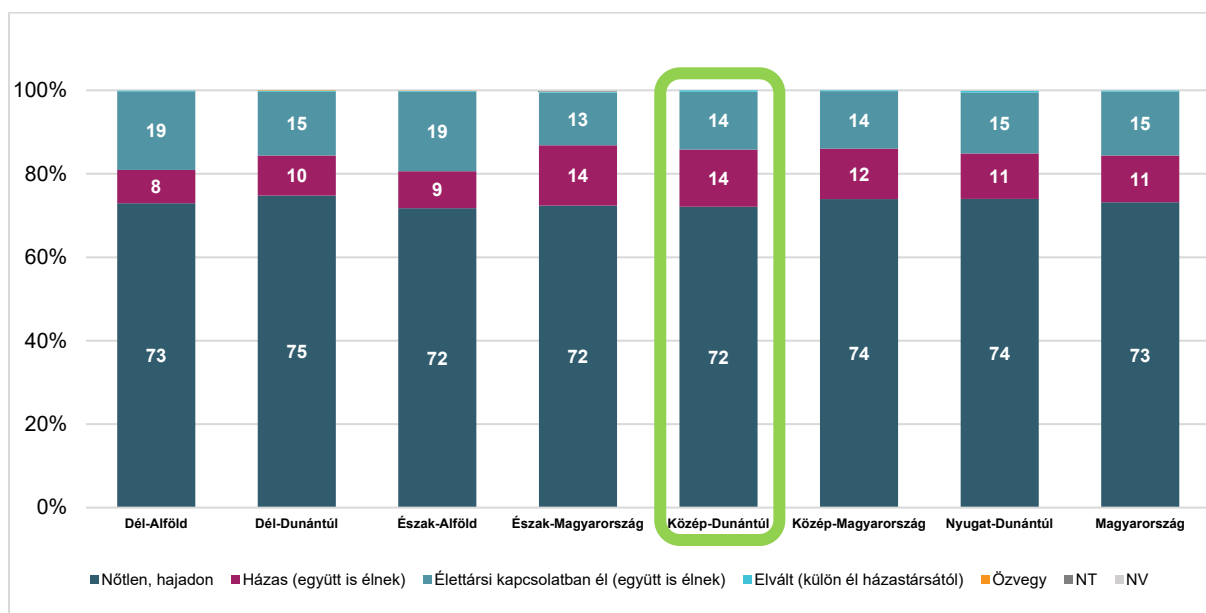
A régióban élő ifjúság az adatok tükrében

Jelen fejezetben a 2020-as nagymintás ifjúságkutatás egyes, releváns eredményeit vesszük górcső alá az érintett régióra vonatkoztatva, a következő témákban: család, oktatás, munkavállalás, jövőtervezés, életmód, digitális kultúra és az ifjúság legégetőbb problémái.

Család, gyermekvállalás

A Közép-Dunántúlon élő fiatalok 72 százaléka nőtlen/hajadon, 14 százaléka házas, és újabb 14 százaléka élettársi kapcsolatban él. Az egyes régiók között e kérdés mentén nem tapasztalhatók különbségek. A 2016-os eredményekhez képest nőtt a házas válaszadók aránya (4 százalékponttal), ezzel párhuzamosan az élettársi kapcsolatban élőké csökkent (5 százalékponttal), ami arra enged következtetni, hogy az élettársi kapcsolat helyett néhányan a házasságot választják.

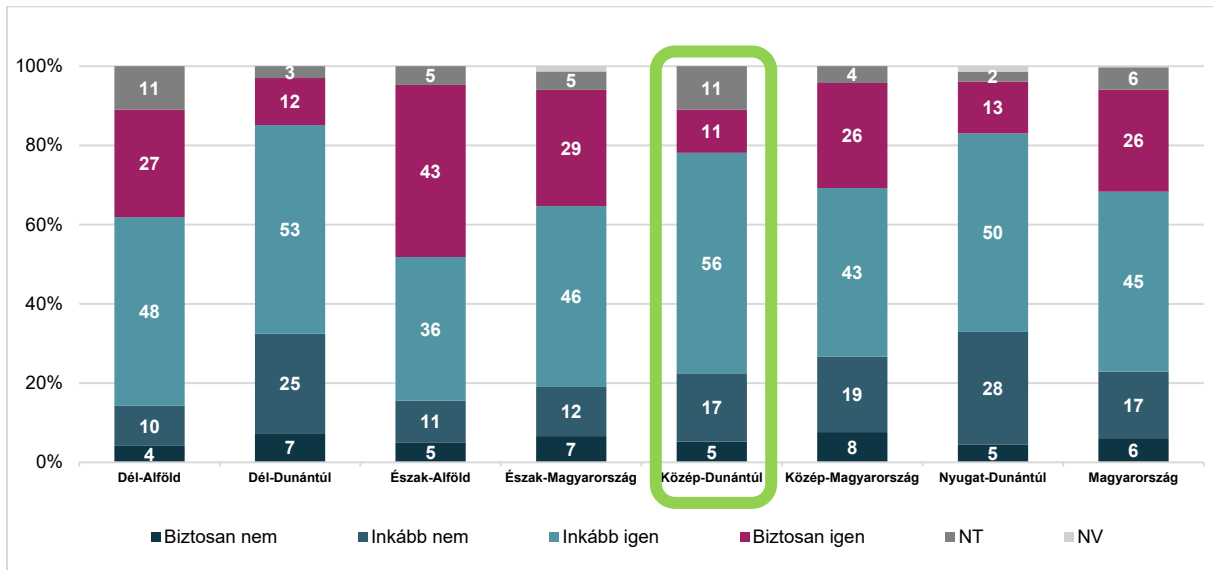
2. ábra: Családi állapot (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Mi az Ön jelenlegi családi állapota?)

A nem házas válaszadók 6 százaléka biztosan nem, 19 százaléka inkább nem, míg 12 százaléka biztosan, 63 százaléka pedig inkább szeretne házasságban élni. A nők körében 18 százalékos, míg a férfiakéban 5 százalékos azok aránya, akik biztosan szeretnének házasságban élni. A 2016-os eredményekhez képest nagymértékben (20 százalékponttal) csökkent a biztosan házasodni kívánók aránya (31 százalékról 11 százalékra).

3. ábra: Házassodási szándék (N=1779, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=171), százalék
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Ha Ön jelenleg nem házas, szeretne-e házasságban élni? (Akár a közeli, akár a távoli

jövőben.))

Közép-Dunántúlon országos szinten is átlagosnak mondható a vizsgálat pillanatáig megszületett gyermekek száma, hiszen a már szülővé váló kérdezettek 1,42 gyermek születéséről számoltak be a régióban, ugyanez a szám a teljes országra vetítve 1,5. A nőknek, a legfeljebb nyolc osztályt végzeteknek és a községekben élőknek átlagosan több gyermeke született, mint a többi demográfiai csoportnak.

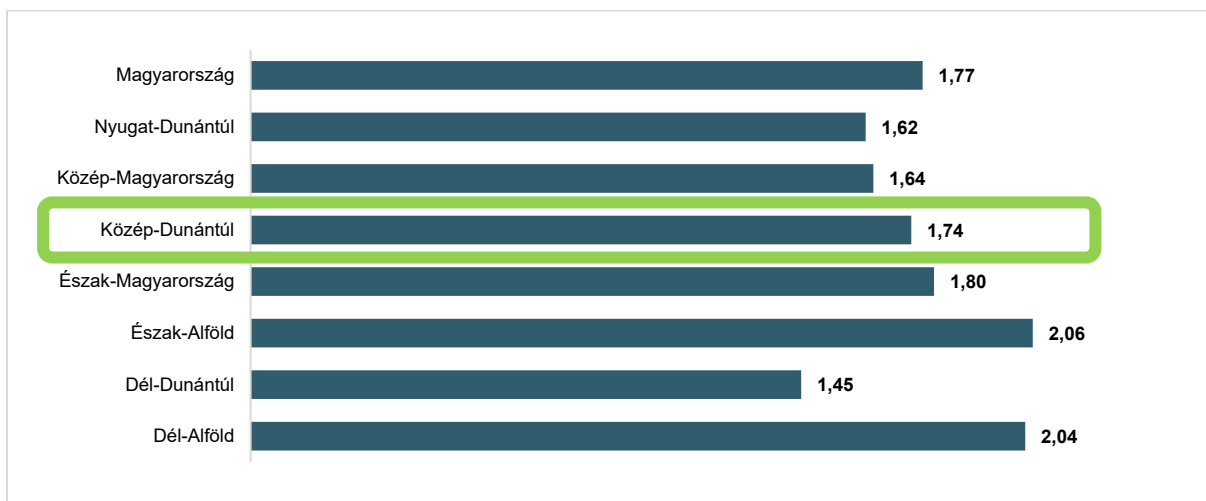
4. ábra: Született gyermekek száma (N=1056, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=122, akiknek már született gyermeke), átlag (Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Hány vér szerinti gyermeke született Önnek összesen?)

A válaszadók fiatal kora okán beszédesebb lehet a kívánt gyermekek számának vizsgálata. A Közép-Dunántúlon élők átlagosan 1,7 gyermeket szeretnének, ami szinte teljes mértékben megegyezik az országos átlaggal. A nők, a legfeljebb nyolc általános osztállyal rendelkezők, a diplomás és a megyei jogú városban, megyeszékhelyen élő válaszadók átlagosan egyaránt 1,8-1,9 gyermeket szeretnének. A 2016-os eredményekhez képest lényegében nem változott a kívánt gyermekszám (1,85).

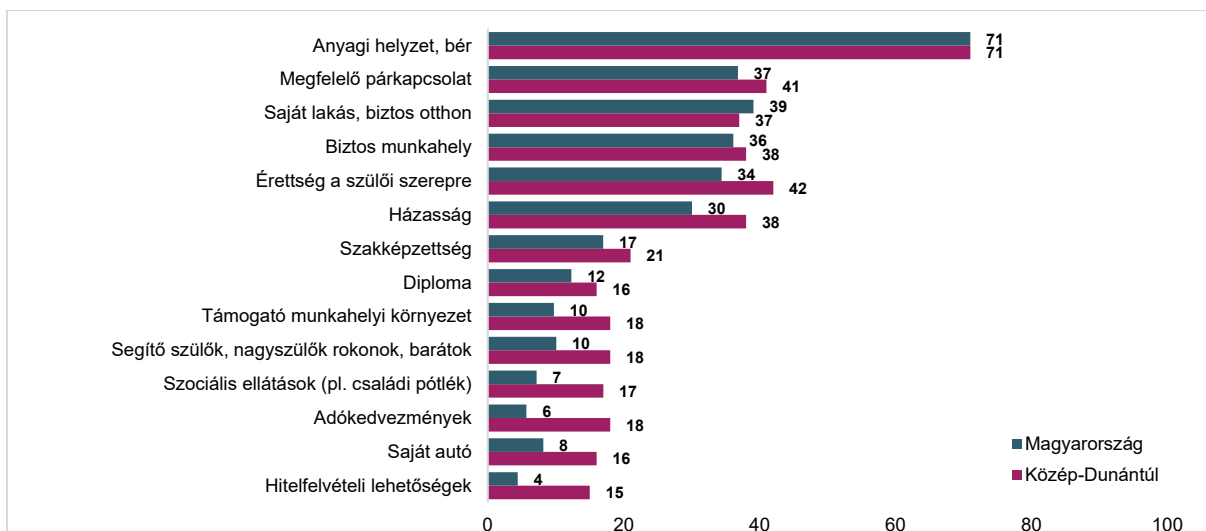
5. ábra: Vágyott gyermekek száma (N=6741, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=708), átlag (Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Összesen hány gyereket szeretne? (Ha van már gyermeke, vagy épp gyermeket vár: hány

gyereket szeretne összesen a meglévőkkel és az esetleg jelenleg várt gyermekkel együtt))

A fejezet utolsó elemeként a gyermekvállalást befolyásoló tényezőket vontuk be az elemzésbe. Ezzel kapcsolatban az országos eredményhez hasonlóan az anyagi helyzet, bér került az első helyre, ezt a válaszadók 71 százaléka említette. Második helyen a megfelelő párkapcsolat szerepel (41 százalékos említéssel), míg harmadik helyre a saját lakás, biztos otthon került, amit 37 százalék említett. Ezekon felül több mint a válaszadók harmadának fontos a biztos munkahely, az érettség a szülői szerepre és a házasság is. Továbbá elmondható, hogy a régióban minden tényező valamivel fontosabb, mint az országban átlagosan.

6. ábra: Gyermekvállalást befolyásoló tényezők (N=7924, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=824), százalék (Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Mitől függ az, hogy vállal-e (még) gyermeket a jövőben?)

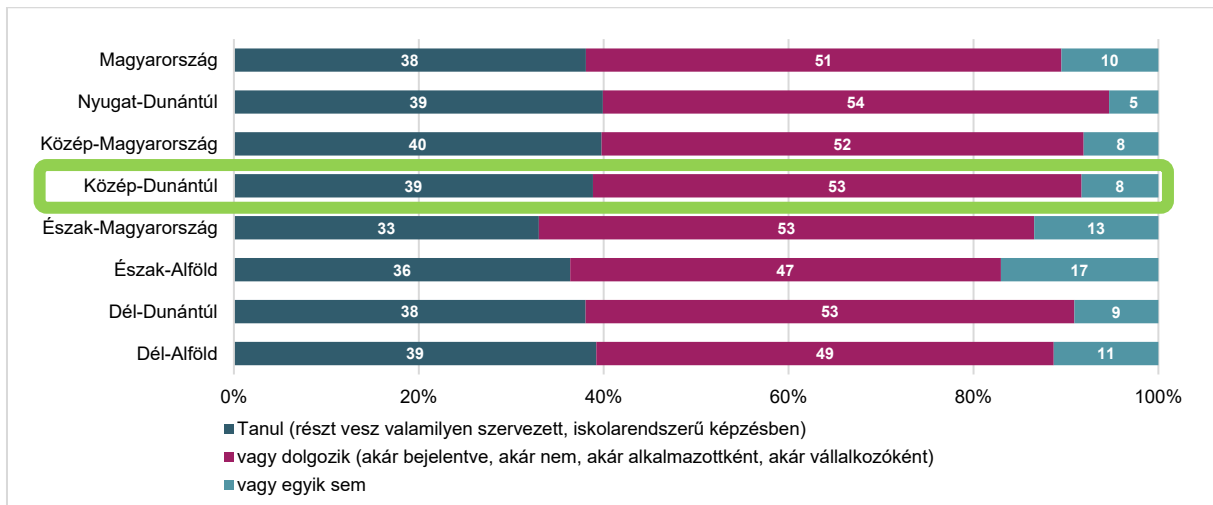

Oktatás

Jelen fejezetben néhány, az oktatással kapcsolatos, releváns kérdést veszünk górcső alá, melyeket a 2020-as nagymintás ifjúságkutatás kérdései közül választottunk ki. Elsőként a fiatalok főtevékenységét vizsgáltuk, melyről elmondható, hogy a Közép-Dunántúlon élők 39 százaléka elsősorban dolgozik, 53 százaléka elsősorban tanul. Ezek az eredmények nem térnek el az országos átlagtól. A fő szociodemográfiai jellemzők közül az iskolai végzettséggel való összevetés eredményezett szignifikáns összefüggést, mely alapján elmondható, hogy a legfeljebb nyolc osztállyal rendelkezők 14 százaléka elsősorban dolgozik, 8 százalék pedig nem dolgozik és nem is tanul. Ez megmutatja, hogy megközelítőleg mekkora

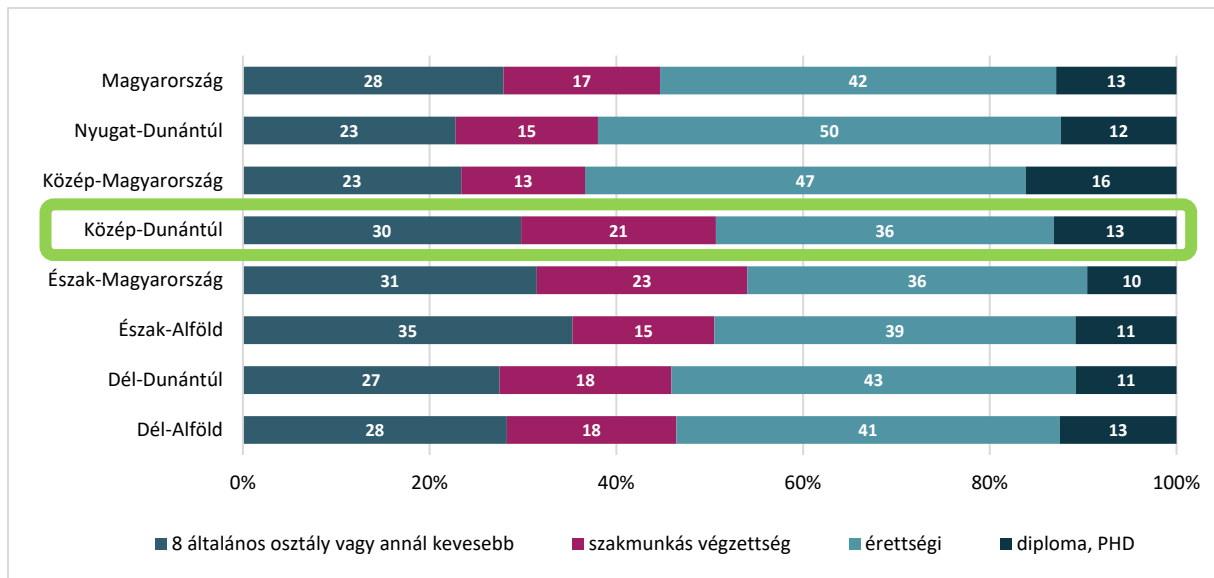
arányban vannak azok, akik vélhetően már nem szereznek magasabb végzettséget.

7. ábra: Jelenleg tanulók és dolgozók (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Ön jelenleg, főtevékenységét tekintve...?)

A felmérésben résztvevő közép-dunántúli fiatalok 30 százaléka legfeljebb nyolc általános iskolai osztályt végzett el, 21 százaléka szakmunkás végzettséget szerzett, illetve további 36 százaléka érettségivel, 13 százaléka pedig diplomával rendelkezik. A vizsgált régióban az országos szinten tapasztalt eredményekhez képest valamelyest magasabb befejezett iskolai végzettségről beszélhetünk. A férfiak körében kétszeres a szakmunkás végzettséggel rendelkezők aránya, míg a nők nagyobb százalékban szereztek érettségit vagy diplomát. A 25-29 évesek körében 5 százalék legfeljebb nyolc általános iskolai osztályt, 30 százalék szakmunkás végzettséget, 41 százalék érettségit 25 százalék pedig diplomát szerzett.

8. ábra: Legmagasabb végzettség (Négy kategóriában, N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Mi az Ön legmagasabb, befejezett iskolai végzettsége?)

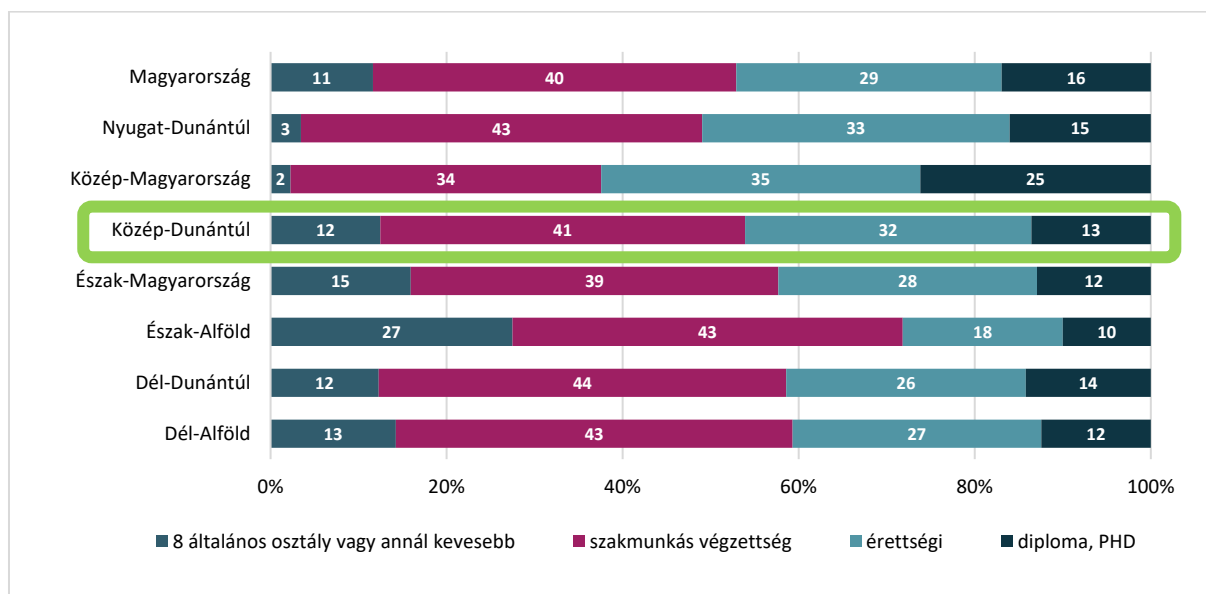

A fiatalok saját iskolai végzettségén túl a szüleikét is bevontuk az elemzésbe, elsőként az édesapa/nevelőapa végzettségére térünk ki. A kérdezettek 12 százalékának apja legfeljebb nyolc általános iskolai osztályt végzett, 41 százalék szakmunkás végzettségről, míg 32 százalék érettségiről, 13 százalék pedig diplomáról számolt be az édesapját/nevelőapját illetően. A fiatalok mobilitását tekintve elmondható, hogy az apához viszonyítva 38 százalékuk lefelé mobil, 26 százalékuk nem mobil, míg 36 százalékuk

felfelé mobil. A nem mobil és a felfelé mobil fiatalok aránya vélhetően nőni fog, hiszen a vizsgálat idején még a többségnek folyamatban voltak a tanulmányai.

9. ábra: Apák iskolai végzettsége (N=7916, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=827), százalék

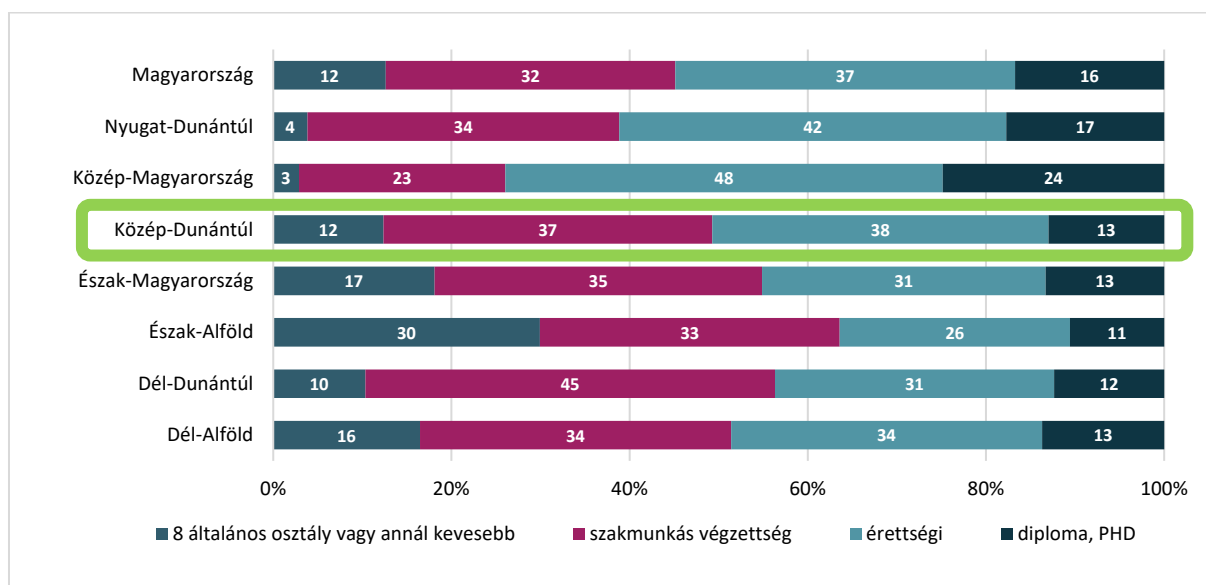
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Mi (volt) az édesapja/nevelőapja legmagasabb befejezett iskolai végzettsége, amikor Ön 14 éves volt?)

Az édesanya/nevelőanya iskolai végzettsége a fiatalok 12 százaléka esetén legfeljebb nyolc általános iskolai osztály, 37 százalékuk esetén pedig szakmunkásképző, ezen felül 38 százalék számolt be arról, hogy az anyja érettségit, 13 százalék pedig arról, hogy diplomát szerzett. A Közép-Dunántúlon az országos átlaghoz nagyon hasonló eredményeket láthatunk, ami a válaszadók édesanyjának/nevelőanyjának az iskolai végzettségét illeti. Az anyához viszonyított mobilitás hasonló az apához viszonyítotthoz: 40 százalék lefelé, 33 százalék felfelé mobil, míg 27 százalék nem mobil az iskolai végzettség alapján.

10. ábra: Anyák legmagasabb végzettsége (N=7961, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=826), százalék

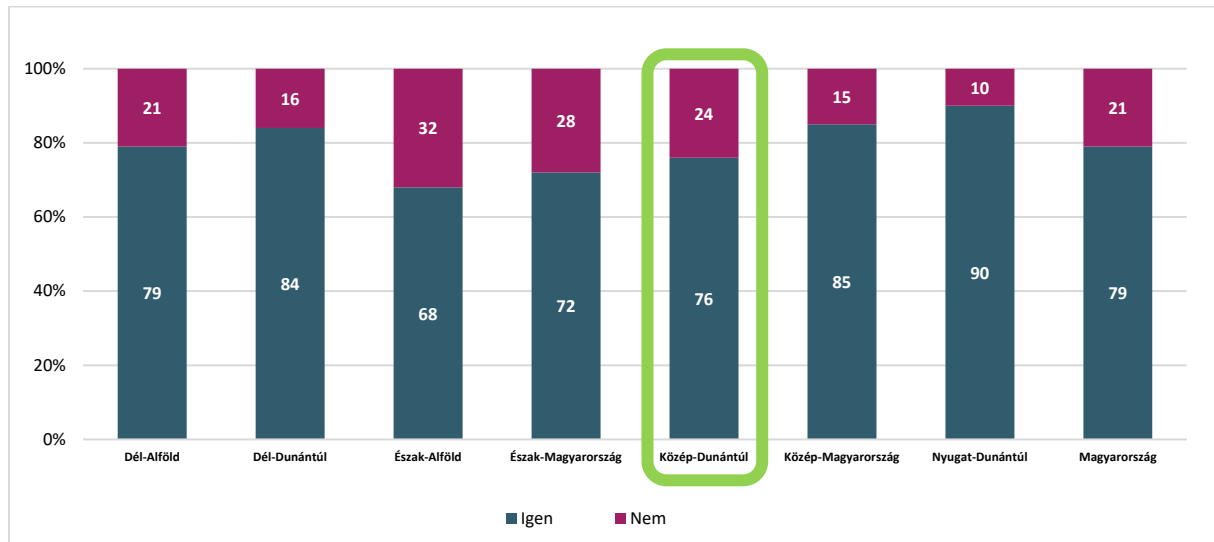
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Mi (volt) az édesanyja/nevelőanyja legmagasabb befejezett iskolai végzettsége, amikor Ön 14 éves volt?)

A Közép-Dunántúlon élő megkérdezettek 76 százaléka beszél, 24 százaléka pedig nem beszél idegen nyelveket. A régióban átlagosnak tekinthető a nyelvtudás. A nők nagyobb arányban beszélnek nyelveket, mint a férfiak, továbbá a legfiatalabbak (15-19 évesek) körében a legalacsonyabb az egy nyelvet

sem beszélők aránya.

11. ábra: A (valamilyen) idegen nyelvet beszélők aránya (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Beszél-e valamilyen idegen nyelven a saját anyanyelvén kívül?)

Munkavállalás, jövőtervezés

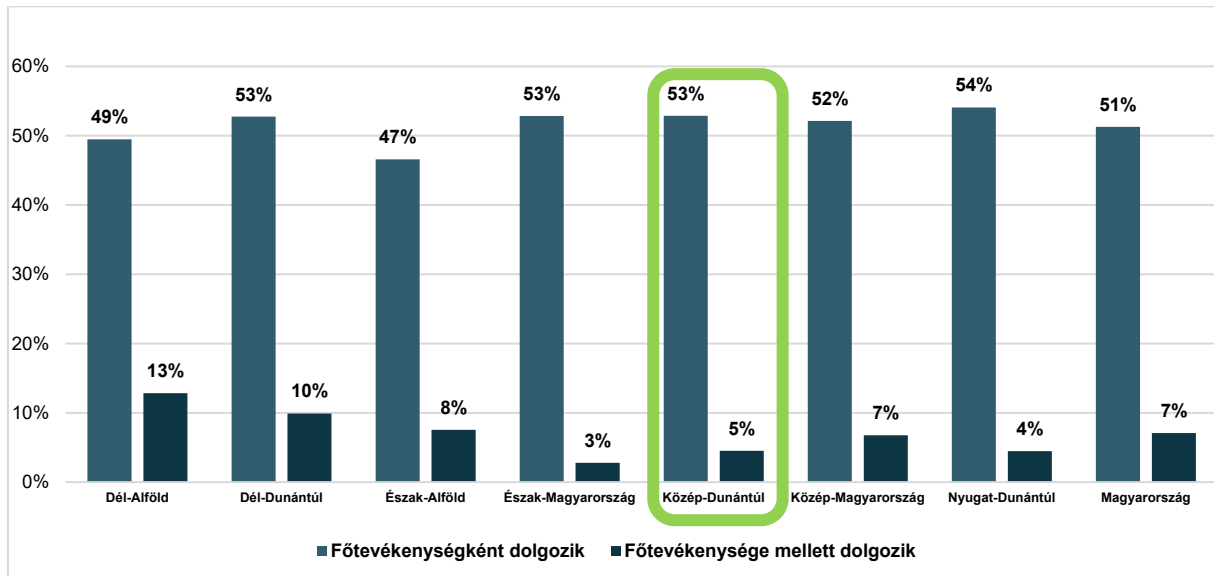
A 2020-as nagymintás ifjúságkutatás eredményei alapján a foglalkoztatottság területén a világjárvány hatása nem mutatott rövid távon markáns strukturális hatást, folytatódott a 2016-ban látható trend: valamelyest nőtt a dolgozó fiatalok aránya².

Az ifjúsági korosztályba tartozó közép-dunántúli fiatalok 58 százaléka végzett kereső tevékenységet 2020-ban: 53 százalékuk főtevékenységében volt munkavállaló, míg 5 százalékuk a tanulás vagy egyéb főtevékenység mellett tette ezt. Az országosan mért adatokkal összehasonlítva a régiós adatokat azt láthatjuk, hogy a főtevékenységként dolgozók aránya 2 százalékkal magasabb, míg a melléktevékenységként dolgozók aránya 2 százalékkal alacsonyabb. Az előző adatfelvételhez képest összességében 5 százalékkal csökkent a régióban a dolgozó fiatalok aránya: 2016-ban a fő- és melléktevékenységként dolgozó fiatalok aránya rendre 55 százalék és 8 százalék volt.

12. ábra: Dolgozók, (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék

² Magyar Fiatalok 2020 – Kérdések és válaszok – fiatalokról, fiataloktól. Budapest, 2021. 27. oldal.

(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Ön jelenleg (főtevékenységét tekintve vagy melléktevékenységként) dolgozik?)

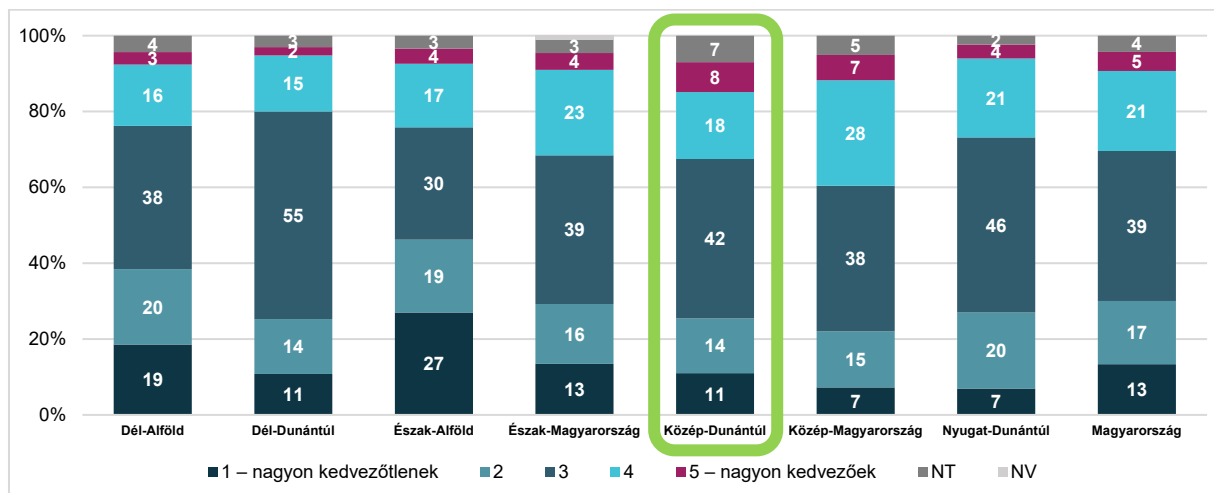
2020-ban – országos viszonylatban - nőtt a fiatalok elhelyezkedéssel kapcsolatos optimizmusa is: míg 2016-ban a fiatalok ötöde érezte kedvezőnek vagy nagyon kedvezőnek az elhelyezkedési esélyeit, addig 2020-ban már a fiatalok negyede, 26 százalék vélekedett így.

A Közép-Dunántúl régióban élő 15-29 éves fiatalok elhelyezkedéssel kapcsolatos pozitív tapasztalatainak összesített aránya megegyezik az országosan mért adatokkal: 26 százalékuk szerint kedvezőek vagy nagyon kedvezőek lehetőségeik és 5 százalékkal kevesebb azon fiatalok aránya is a régióban, akik kedvezőtlennek vagy nagyon kedvezőtlennek értékelték lehetőségeiket.

Összességében a közép-dunántúli fiatalok elhelyezkedéssel kapcsolatos optimizmusa is növekedett az elmúlt 4 évben – 2,90 átlagpontról 2,97 átlagpontra -, bár a lehetőségeket kedvezőnek, nagyon kedvezőnek értékelő fiatalok aránya 2 százalékkal csökkent (2016: 28 százalék).

13. ábra: Elhelyezkedési lehetőségek (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék

(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Tapasztalatai szerint milyenek most az elhelyezkedési lehetőségek az Ön lakóhelyén és a környékén a végzettséggel és szakképzettséggel, amellyel Ön rendelkezik/rendelkezni fog?)

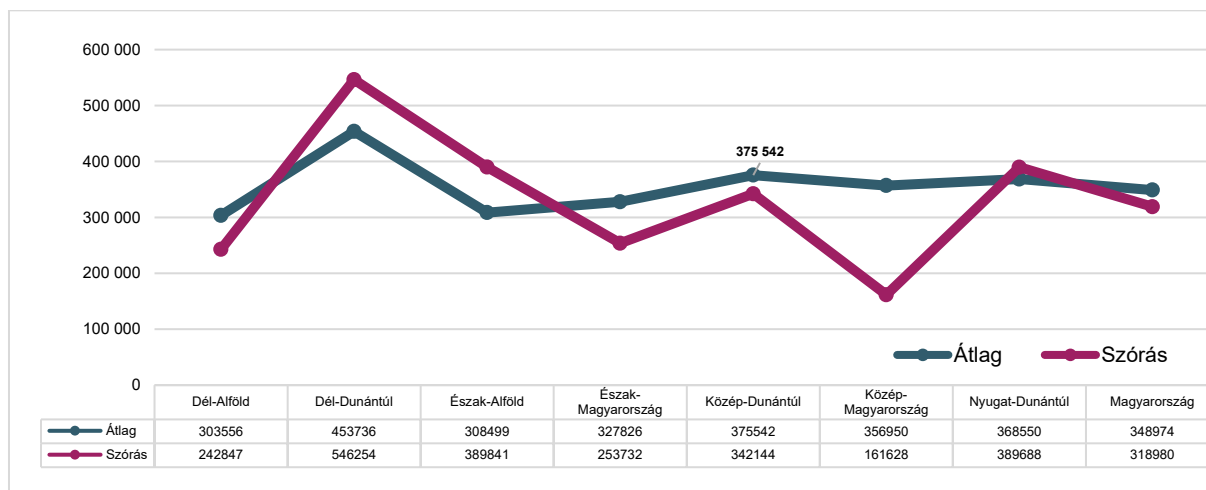

A fiatalok által elvárt, ideális nettó fizetés átlagos összege a közép-dunántúli fiatalok esetében a régiók között a második legmagasabb összeg - 375.542 Ft -, amely így 8 százalékkal meghaladja az országos szinten mért összeget is (348.974 Ft). 2016-hoz képest ez a tendencia nem változott, a régióban élő fiatalok által elvárt nettó fizetés összege (247.965 Ft) a megelőző adatfelvétel idején is kicsivel nagyobb volt, mint az országos átlag (242.580 Ft).

14. ábra: Nettó fizetéssel kapcsolatos várakozások (N=6091, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=513), átlag, Ft

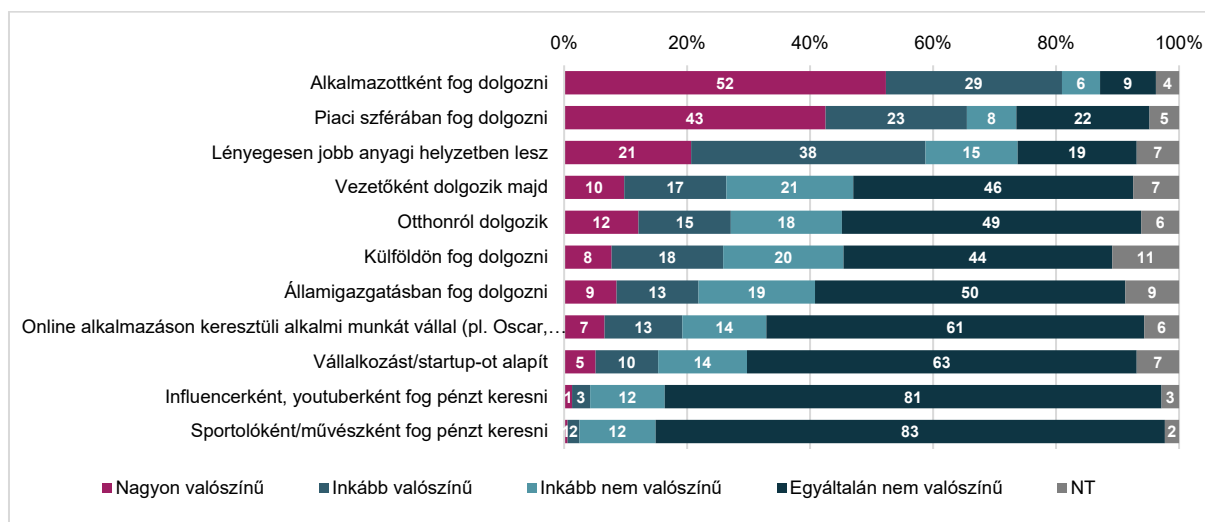
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Ön mekkora nettó (kézhez kapott) havi fizetéssel lenne elégedett?)

A jövőbeli, munkára vonatkozó várakozások tekintetében a 15-29 éves közép-dunántúli fiatalok 81 százaléka azt valószínűsíti, hogy alkalmazottként fog dolgozni (országos adat: 76 százalék) és kétharmaduk szerint a piaci szférában, amely 13 százalékkal magasabb az országos aránynál. Mindösszesen 59 százalékuk gondolja úgy, hogy néhány éven belül lényegesen jobb anyagi helyzetben lesz, mint jelenleg: e kérdés kapcsán kicsit pesszimistábbak az országos átlagnál (61 százalék). Míg a régióban élő fiatalok 66 százaléka azt valószínűsíti valamilyen mértékben, hogy a piaci szférában fog dolgozni, addig az államigazgatási szféra csak ötödük elképzeléseiben jelenik meg (hasonlóan az országosan mért 20 százalékhoz), és legkevésbé a vállalkozás alapítása vonzza őket: csupán 15 százalékuk gondolkozik a vállalkozói létben (országos adat: 19 százalék). A külföldi, közeljövőben történő munkavégzést többen látják valószínűnek valamilyen mértékben (26 százalék), mint az országosan mért adat (23 százalék).

15. ábra: Jövőbeli munka és anyagi helyzet (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék

(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Hogyan látja Ön, inkább valószínű vagy inkább nem valószínű, hogy néhány éven belül...?)

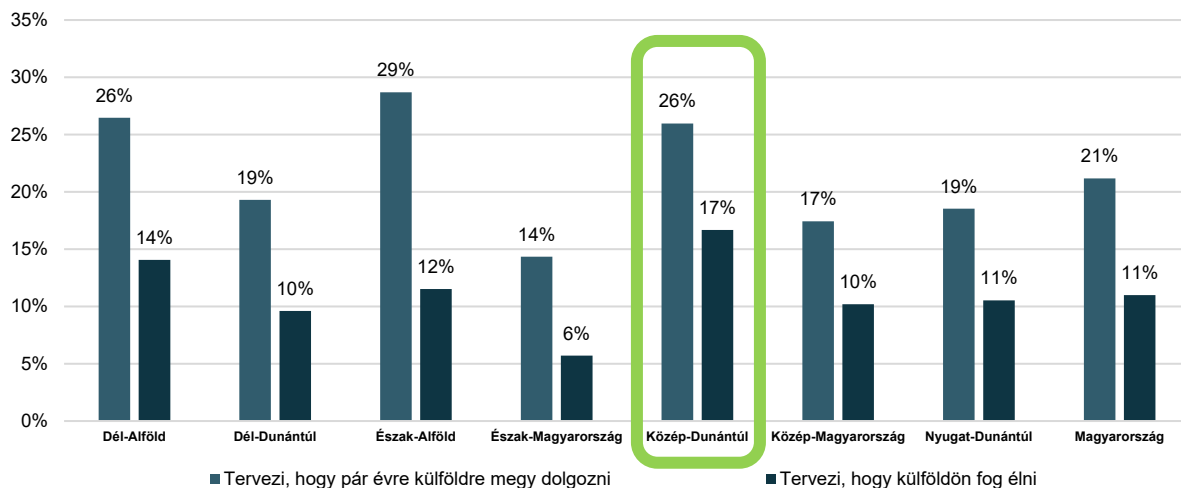
A 2020-as nagymintás ifjúságkutatás megállapítása szerint a 15-29 éves fiatalok külföldi tervei az egyes mobilitási célok estében stagnálást (rövidtávú külföldi tanulás és rövidtávú külföldi munkavállalás), mások esetében kifejezett csökkenést mutatnak³. 2020-ban a fiatalok 21 százaléka gondolkodott hosszútávú (pár évre szóló) külföldi munkavégzésben, míg 2016-ban még a korosztály 27 százalékának

³ Magyar Fiatalok 2020 – Kérdések és válaszok – fiatalokról, fiataloktól. Budapest, 2021. 31. oldal.

voltak ilyen tervei. A Közép-Dunántúl régió fiataljainak körében is csökkenés látható: míg 2016-ban 33 százalékuk számolt be hosszabb távú külföldi munkavállalási tervekről, addig 2020-ban arányuk 26 százalék.

A külföldi kivándorlásra vonatkozó tervek felmérése a nagymintás ifjúságkutatásban önálló kérdésként is szerepel („Tervezi-e, hogy külföldön fog élni?”): hasonlóan a külföldi munkavállalásra vonatkozó elképzelésekhez, a külföldi élet lehetőségének vonzása is csökkent országosan a fiatalok körében. Ebben a kérdésben a közép-dunántúli fiatalok körében nem látható változás: 2016-ban és 2020-ban is a régióban élő fiatalok 17 százaléka gondolkodott a külföldre költözésben.

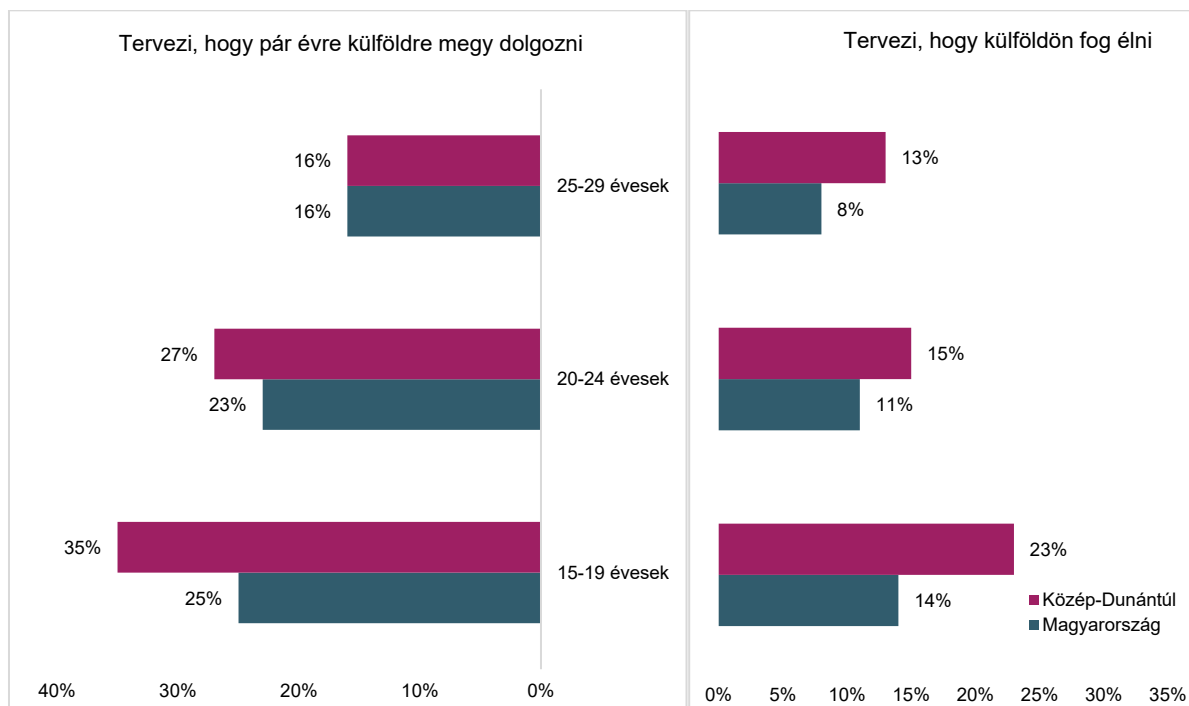
16. ábra: Külföldi munkavállalási és kivándorlási tervek (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Tervezi-e? Hogy egy pár évre külföldre megy dolgozni? Hogy külföldön fog élni?)

A régió fiataljainak külföldi mobilitási terveit korcsoportos bontásban tekintve azt láthatjuk, hogy mind a pár éves külföldi munkavállalás, mind a külföldre költözés legnagyobb arányban a 15-19 éveseknél jelenik meg (rendre 35 és 23 százalék) és legkevésbé a 25-29 éves korcsoportban (16 és 13 százalék), amely mintázat hasonlóan alakul országos szinten is. Ugyanakkor elmondható, hogy az egyes életkori csoportok terveit elemezve az országos eredményekhez képest jelentős, néhány szegmensben 10 százalék fölötti eltéréseket tapasztalhatunk: például míg országos szinten a 15-19 éves fiatalok negyede tervezi, hogy pár évre külföldre megy dolgozni, addig a közép-dunántúli 15-19 éves fiatalok több mint harmada számolt be ilyen tervekről.

17. ábra: Külföldi munkavállalási és kivándorlási tervek korcsoportos bontásban (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék

(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Tervezi-e? Hogy egy pár évre külföldre megy dolgozni? Hogy külföldön fog élni?)

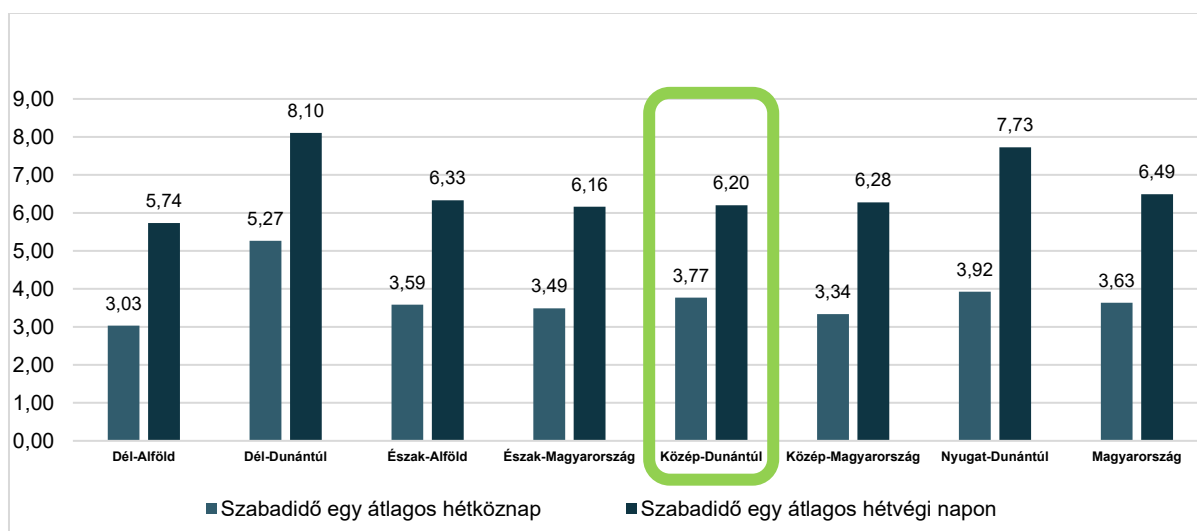

A fiatalok életmódja

A 2020-as nagymintás ifjúságkutatás eredményei alapján a 15-29 éves fiatalok – a munka, tanulás, háztartási és a ház körüli munkák elvégzése után – hétköznap átlagosan 3,63 óra, míg egy hétvégi napon átlagosan 6,49 óra szabadidővel rendelkeznek. A Közép-Dunántúl régióban élő fiatalok ettől hétköznap kicsivel több (3,77 óra), míg hétvégén kevesebb (6,20 óra) szabadidővel gazdálkodhatnak.

18. ábra: Szabadidő mennyisége (N=7232, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=797), átlag óra

(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Meg tudná-e mondani, hogy mennyi szabadideje marad egy átlagos hétköznapon/hétvégi napon a munka, tanulás, háztartási és ház körüli munkák elvégzése után?)

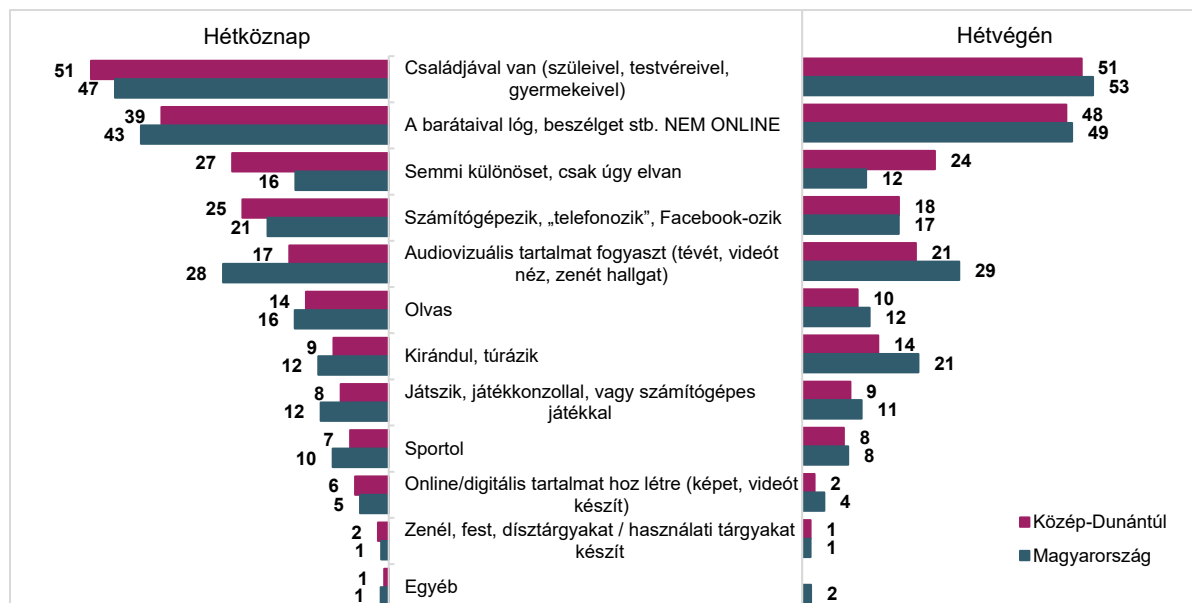

A 15-29 éves közép-dunántúli fiatalok szabadidejüket – mind hétköznap, mind hétvégén – legnagyobb arányban családtagjaikkal töltik (51-51 százalék), igazodva az országos trendhez. Gyakoriságban ezt követik a barátokkal közös, személyes találkozásokkal megvalósuló szabadidős tevékenységek, amely a régióban élő fiatalok esetében hétvégi napokon többször fordul elő, mint hétköznap. Az egyéb szabadidős tevékenységeket vizsgálva azt láthatjuk, hogy a tevékenységek struktúrája

némileg eltér az országosan jellemző mintázattól: a TV-, videónézés, zenehallgatás (audiovizuális tartalmak fogyasztása) a leggyakoribb szabadidős tevékenységek között a közép-dunántúli fiataloknál hátrébb sorolódik, ugyanakkor az országos átlagnál gyakoribb a „semmittevés” szabadidejükben – ez hétköznap is és hétvégén is megfigyelhető.

A nagyobb aktivitást igénylő tevékenységekre, a kirándulásra, túrázásra, jellemzően hétvégén fordítanak gyakrabban szabadidőt (14 százalék, jelentősen elmaradva az országosan jellemző 21 százaléktól), míg a sportolás esetében azt láthatjuk, hogy hétköznap és hétvégén is csupán a régió fiataljainak 7-8 százalékánál jut idő erre a szabadidős tevékenységre.

19. ábra: Szabadidős tevékenységek (N=2000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=201), százalék
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Mit csinál leggyakrabban a szabadidejében?)

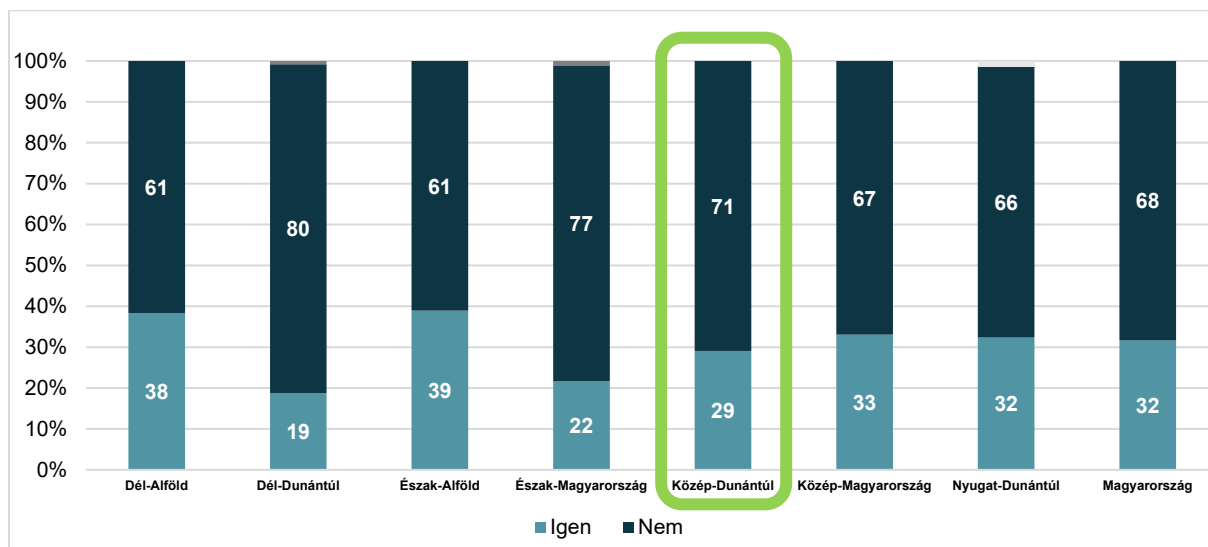
A Közép-Dunántúl régióban élő fiatalok 29 százaléka végez rendszeresen valamilyen testmozgást, amely arány 11 százalékos csökkenést jelent a 2016-ban mért 40 százalékhoz képest és 3 százalékkal elmarad a 2020-as országos adattól is (32 százalék).

Az eredmények kapcsán figyelembe kell vennünk, hogy a Magyar Fiatalok 2020 nagymintás ifjúságkutatás készítői rámutatnak⁴ arra, hogy a kutatás során minden tizedik fiatal állította: a sportolási szokásait is befolyásolta a járvány, jellemzően negatív irányba.

20. ábra: Rendszeres testmozgás (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék

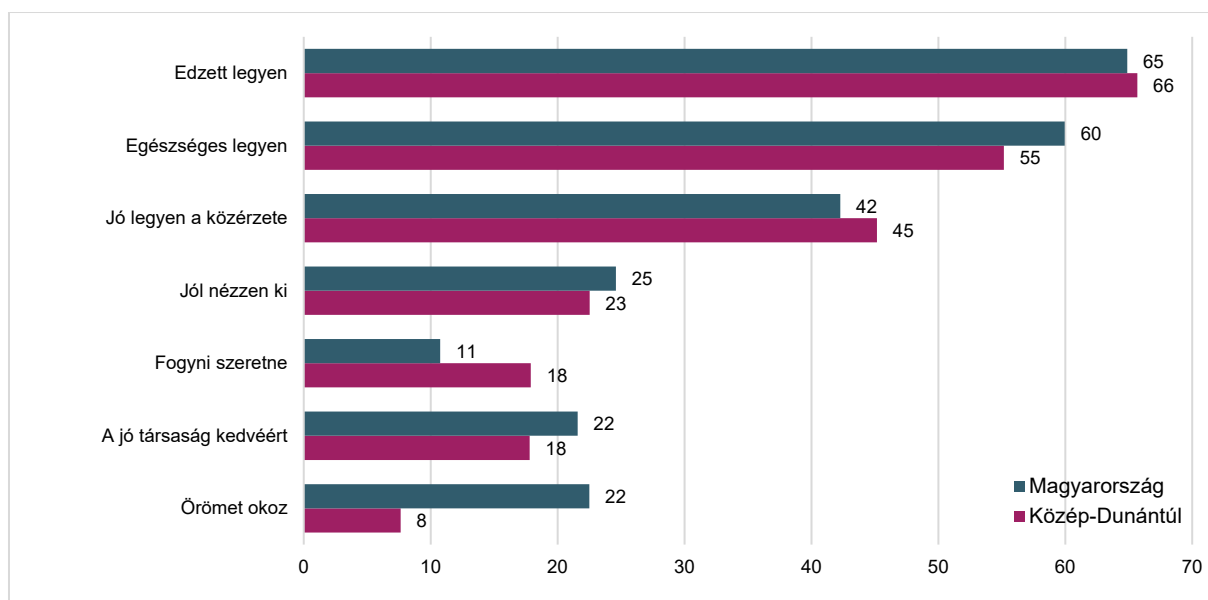
⁴ Magyar Fiatalok 2020. Kérdések és válaszok – Fiatalokról, fiataloktól. Budapest, 2021. 39. oldal.

(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Végez-e rendszeresen testmozgást, sportol-e (a kötelező testnevelési órán kívül)?

A rendszeresen testmozgást végző 15-29 év közötti közép-dunántúli fiatalokat – hasonlóan az országosan jellemző eredményekhez - a sportolásban leginkább az motiválja, hogy edzettek legyenek (66 százalék, meghaladva az országos átlagot), míg az egészség megőrzése szerepel második leggyakoribb okként, ezt a régióban élő fiatalok 55 százaléka említette. Azt, hogy edzettek maradjanak 60 százalékuk, azt pedig, hogy jó legyen a közérzetük 41 százalékuk választotta. A rendszeres testmozgás egyéb okainak rangsorában hangsúlyeltolódásokat láthatunk: a Közép-Dunántúl régió fiataljainak 18-18 százaléka azért sportol, mert fogyni szeretne, illetve a jó társaság kedvéért, ugyanakkor a sportolás okozta öröm mint motiváció kevésbé jellemző esetükben.

21. ábra: Rendszeres testmozgás okai (N=660, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=54, a testmozgást végzők), százalék
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Miért sportol Ön rendszeresen?)

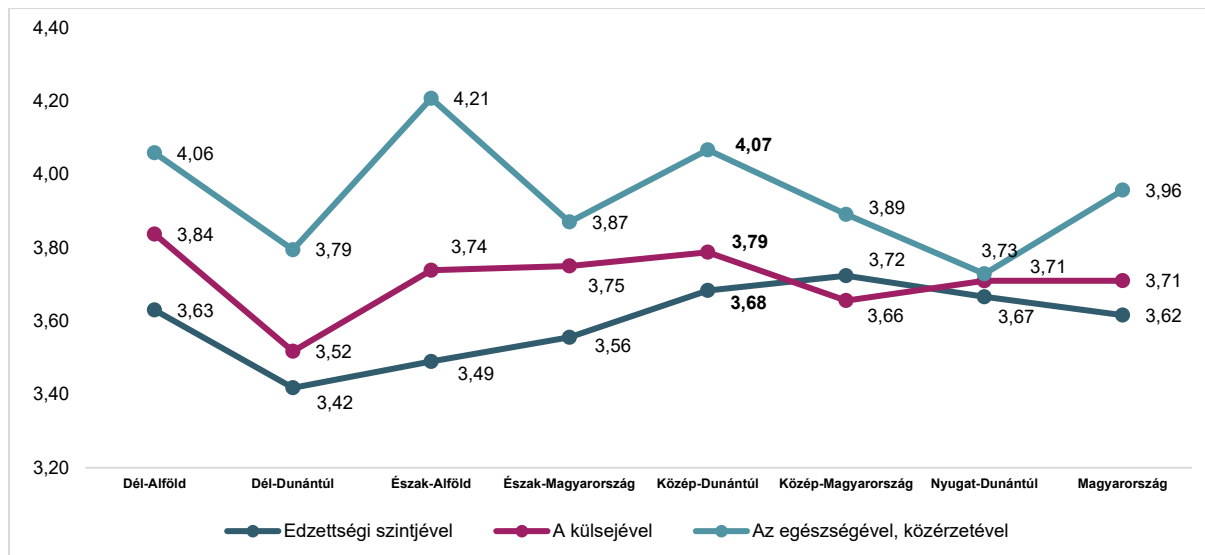
A Magyar Fiatalok 2020 nagymintás ifjúságkutatás az egészséggel és a fizikai megjelenéssel kapcsolatos elégedettség enyhe csökkenéséről számol be a négy évvel korábbi adatokhoz képest⁵. A 2020-as adatfelvétel alapján a közép-dunántúli fiatalok mindhárom területen elégedettebbek testképükkel mint az országos átlag: legelégedettebbek egészségükkel, közérzetükkel (4,07 átlagpont), kisebb mértékben

⁵ Magyar Fiatalok 2020 – Kérdések és válaszok – fiatalokról, fiataloktól. Budapest, 2021. 40. oldal.

elégedettek külső megjelenésükkel (3,79 átlagpont), és legkevésbé edzettségi szintjükkel (3,68 átlagpont). A 2020-ban mért átlagpontszámok a régió fiataljainak esetében két területen mutatnak kis mértékű csökkenést a 2016-os adatokhoz képest (egészség, közérzet: 4,11 átlagpont; edzettségi szint: 3,62 átlagpont), míg a fiatalok külső megjelenéssel való elégedettsége nőtt az elmúlt 4 évben (2016: 3,72 átlagpont).

22. ábra: Testkép (N=2000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=201), átlag

(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Mennyire elégedett Ön... az edzettségi szintjével? / A külsejével? / Az egészségével, közérzetével? 1=egyáltalán nem elégedett, 5=teljes mértékben elégedett)

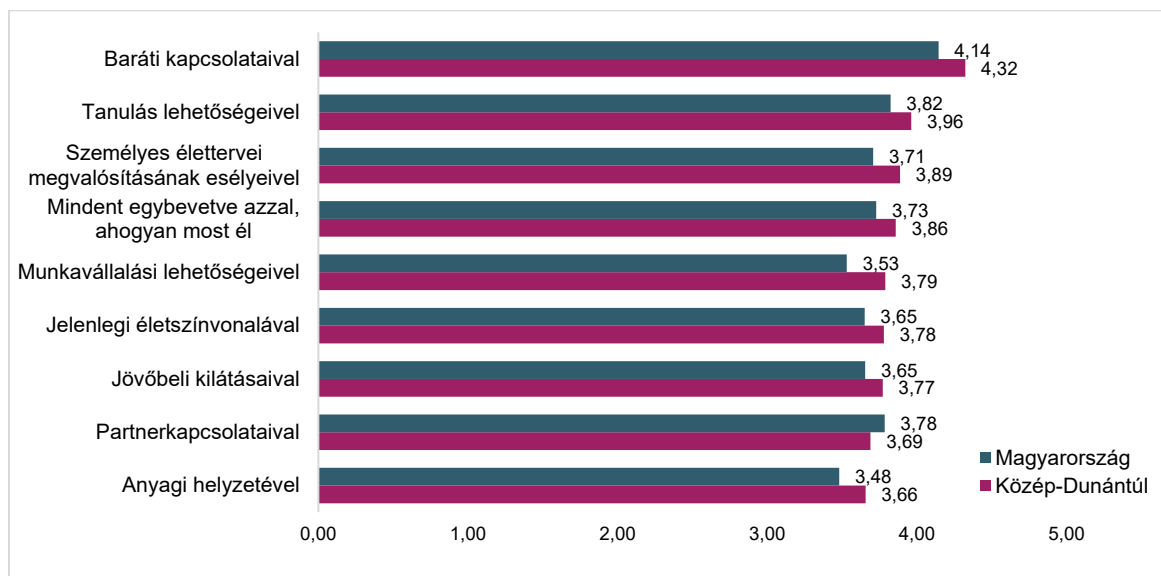

A kutatásban 1-től 5-ig terjedő skála segítségével mérték fel a 15-29 éves fiatalok elégedettségét az élet különböző területein, ahol az 1-es azt jelentette, hogy egyáltalán nem elégedett, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben elégedett. A közép-dunántúli fiatalok – hasonlóan az országos eredményekhez –, legnagyobb mértékben a baráti kapcsolataikkal (4,32 átlagpont) elégedettek, míg legkevésbé anyagi helyzetükkel (3,66 átlagpont). Pozitívum, hogy szinte minden vizsgált területen meghaladja elégedettségük az országos átlagpontokat – különösen a munkavállalási lehetőségekkel; személyes életterveik megvalósítási esélyeivel; mindent egybevetve azzal, ahogyan most élnek -, ugyanakkor kiugró adat a partnerkapcsolataikkal való elégedettségük szintje, amelynél alacsonyabb mértékben csupán anyagi helyzetükkel elégedettebbek.

23. ábra: Elégedettség az élet különböző területein (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), átlag

(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Mennyire elégedett Ön a következő dolgokkal? 1=egyáltalán nem elégedett, 5=teljes

mértékben elégedett)

Digitális kultúra

Az elmúlt évtizedekben a digitális kultúra a mindennapokat meghatározó, szemlélet-, viselkedés- és gondolkodásformáló platformmá vált a társadalom számára. A különböző generációk különböző kulturális háttérrel eltérően fogadják be, adják tovább, azaz használják a digitalizációs eszközöket és a közösségi média egy-egy felületét. A digitális világban a fiatalok meghatározó része jelen van és mindennapjaik részévé vált, jóformán a digitalizáció határozza meg minden percüket. Éppen ezért a digitalizációba születő és abban felnövekvő fiatalok csoportját a digitalizáció egyes címkéivel is szokás jelölni. Ilyen elnevezés a digitális bennszülöttek (Prensky, 2001), net-generáció, IT-generáció, cyber-kids, Facebook-generáció, screenagerek (Tóth, 2018) és még számos tudományos és hétköznapi elnevezéssel lehetne folytatni a sort. Mindez azért fontos, mert az újabb generációk leírását szorosan a digitális technológiák fejlődéséhez köti a szakirodalom, és annak tagjait meghatározza az, milyen korban találkoznak ezzel a jelenséggel. (Horváth, 2022)

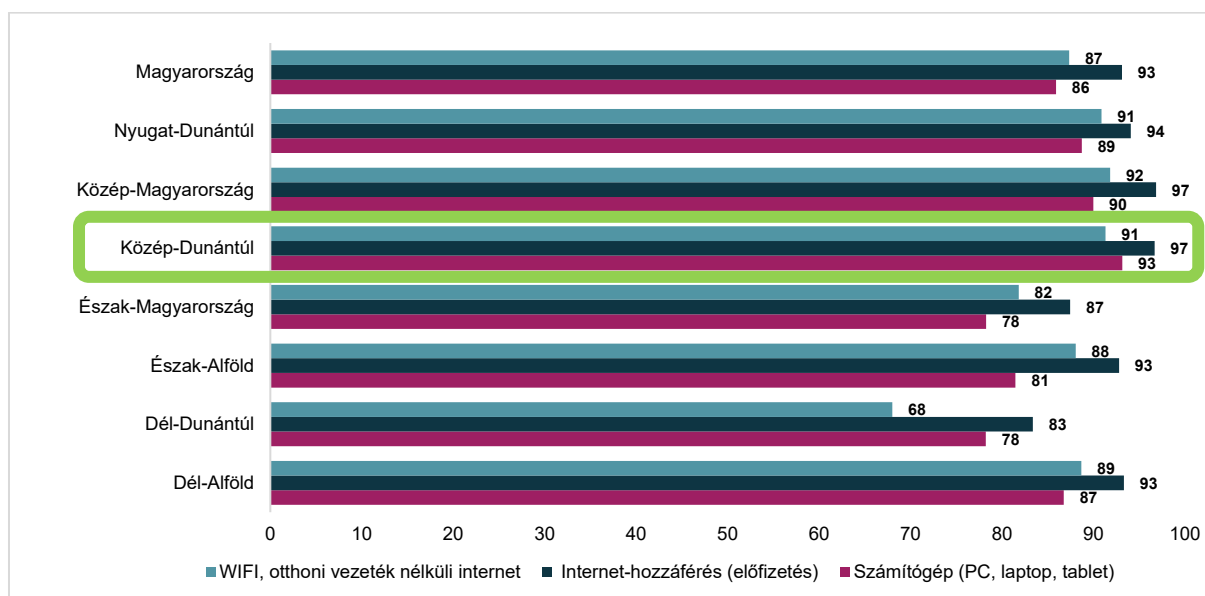
Ezen túl a 2020-as évben, a koronavírus-járványnak köszönhetően mind Magyarországon, mind világszinten arra kérték az embereket, hogy a pandémia visszaszorítása miatt maradjanak otthonaikban, és csökkentsék a személyes találkozások számát. A családi, a baráti kapcsolattartástól kezdve az oktatáson át a munkáig, minden az online térben zajlott. Így azok, akik esetlegesen nem kapcsolódtak szervesen a digitális kultúrához, azok is kénytelenek voltak megtanulni és használni a különféle eszközöket és szolgáltatásokat.

A 2020-as nagymintás ifjúságkutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a magyarországi 15–29 évesek 86 százalékának van otthon számítógépe (PC, laptop és a tablet is ide tartozik), 87 százalékának van otthoni vezeték nélküli internete (WiFi-je) és 93 százalékának van internet-hozzáférése.

A közép-dunántúli fiatalok otthoni digitális ellátottsága már 2016-ban is kiemelkedően magas volt, a régiók közül vezetett az eszközellátottság tekintetében. 2020-ban a fiatalok válaszai alapján elmondható, hogy a régió magasabb szinten teljesít az országos átlaghoz képest: a közép-dunántúli 15–29 évesek 93 százalékának van otthon számítógépe (PC, laptop és a tablet is ide tartozik), 91 százalékának van otthoni vezeték nélküli internete (WiFi-je) és 97 százalékának van internet-hozzáférése. A kérdést néhány demográfiai kérdéssel (nem, kor, településtípus) is összevetettük és abban az esetben, ahol szignifikáns kapcsolat volt, tovább vizsgáltunk. Az otthoni digitális ellátottság esetében elmondható, hogy a 15-19 éves korcsoportban 100 százalékos az internet-hozzáférés. A 20-24 évesek 91, míg a 25-29 évesek 99 százalékáról mondható el ugyanez.

24. ábra: Digitális ellátottság (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék

(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Van-e otthon (ebben a háztartásban, ahol lakik) ...?)

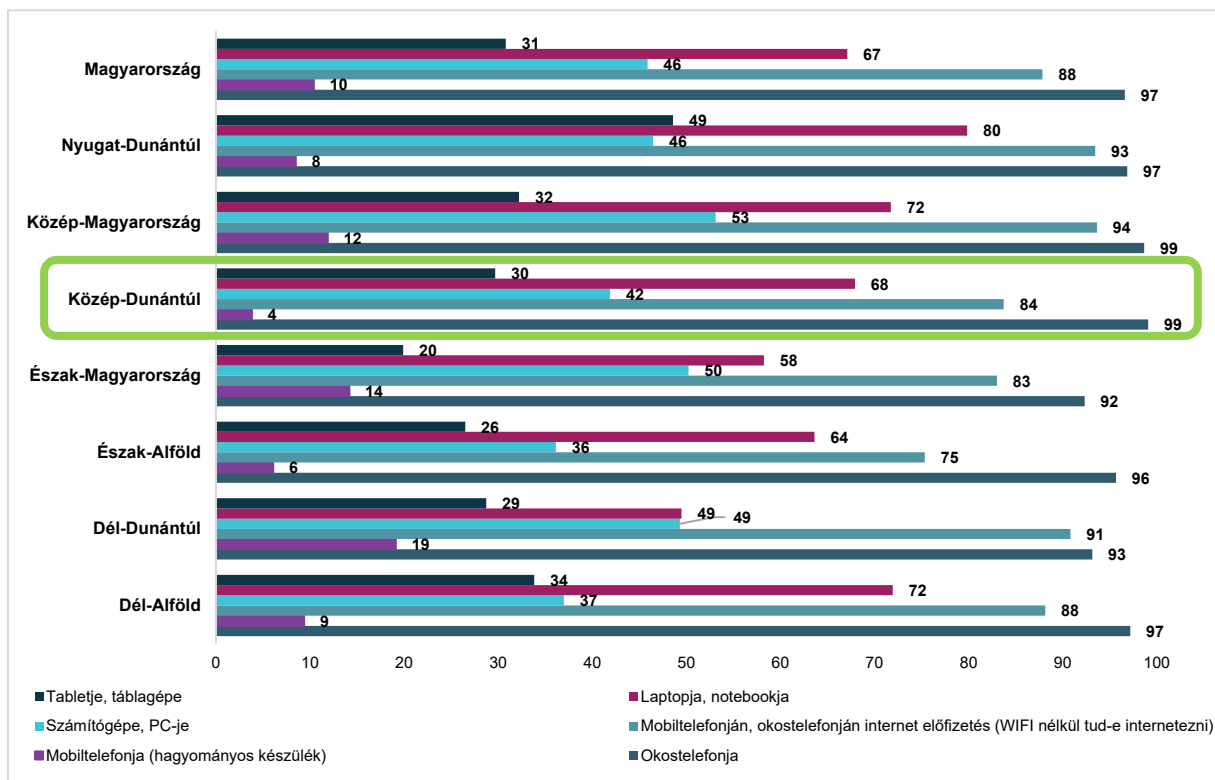
A saját eszközzel való ellátottság esetében elmondható, hogy a magyar fiatalok harmadának (31 százalékának) van tabletje, táblagépe, 67 százalékának laptopja, notebookja, 46 százalékának számítógépe, PC-je, 88 százalékának mobiltelefonja, okostelefonján internet előfizetéssel, 10 százalékának hagyományos mobiltelefonja és 97 százalékának okostelefonja. Az utóbbi években a fiatalok körében az okostelefon és internet használatának terjedése töretlen, mely növekedés összhangban áll az uralkodó digitalizációs trendekkel. Az előző ábrával összevetve elmondható, hogy országos szinten az internet- és az okostelefonhasználók aránya szinte 100 százalékos ebben a korcsoportban.

2016-ban a saját eszközzel való ellátottság esetében is fejlettebb volt a közép-dunántúli régió. A négy évvel ezelőtti felmérés adatai alapján okostelefonja a fiatalok 88 százalékának, okostelefonján internet elérése 71 százalékának, számítógépe 40 százalékának, laptopja 66 százalékának, tabletje pedig 20 százalékának volt. 2020-ra a közép-dunántúli régióban az egyes lehetőségek esetében pozitív irányba eltérnek az adatok az országos átlagtól. Az okostelefon-használók aránya megelőzi az országos átlagot; a közép-dunántúli fiatalok 99 százalékának van okostelefonja, de a mobiltelefonján, okostelefonján internet előfizetés alulmarad az országos átlaghoz képest: a régió fiataljainak 84 százaléka rendelkezik ilyennel. Tabletje, táblagépe a közép-dunántúli fiatalok 30 százalékának van, ami az országos adatokhoz hasonlóan. Az asztali számítógép birtoklás is az országos szinttel közel azonos; 42 százalékuk rendelkezik ilyen eszközzel. Ezen régióban legalacsonyabb a hagyományos mobiltelefon készülékkel rendelkezők aránya, a közép-dunántúli fiatalok 4 százalékának van ilyen típusú telefonja. A saját eszközzel való ellátottság esetében nincsen szignifikáns összefüggés a vizsgált demográfiai változókkal.

25. ábra: Saját eszközzel való ellátottság (N=8000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=829), százalék

(Forrás: Magyar Ifjúság 2020, Van-e Önnek saját ...?)

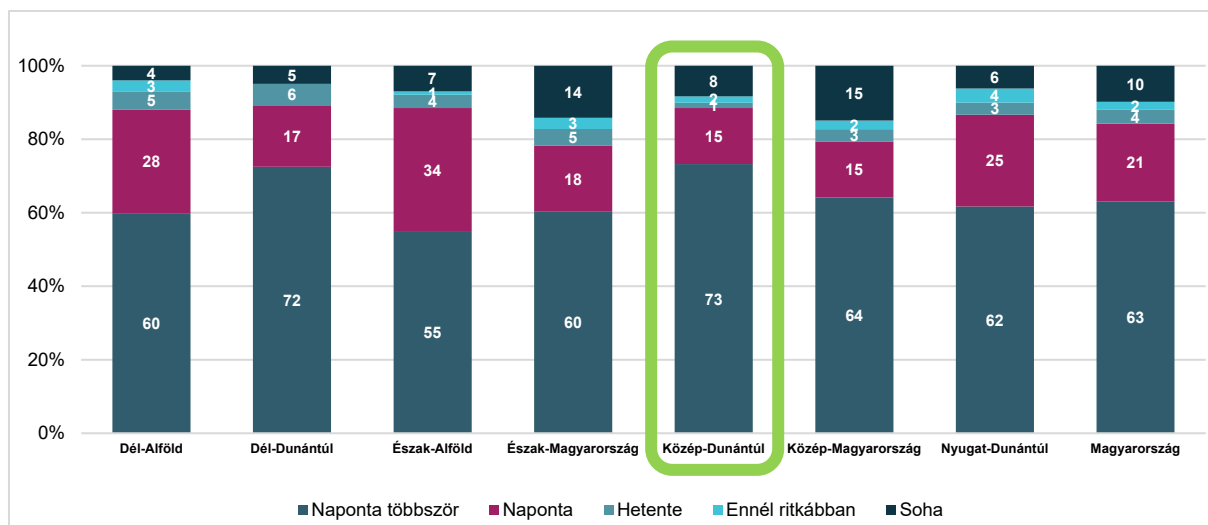

A Magyar Fiatalok 2020 kutatásból kiderül, hogy a magyarországi 15–29 évesek nyolctizede (81 százalék) tagja valamilyen internetes közösségi oldalnak, amely 2020-ban is leginkább a Facebook-ot jelenti. Mindezt jól jelzi, hogy a valamilyen közösségi oldalon regisztrációval rendelkezők 84 százaléka naponta használja a Facebook-ot, míg a sorban következő YouTube napi felhasználóinak aránya 50 százalékot tesz ki.

2016-ban a közép-dunántúli fiatalok 80 százaléka napi rendszerességgel Facebook-ozott, ami 8 százalékkal emelkedett a rákövetkező adatfelvétel idejében, ezzel 4 százalékponttal megelőzve az országos átlagot. Ezzel az arányszámmal a régiós összehasonlításban elmondható, hogy a közép-dunántúli fiatalok a dél-dunántúli fiatalok után használják leggyakrabban napi szinten az alkalmazást.

26. ábra: Facebook használat gyakorisága (N=2000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=207), százalék

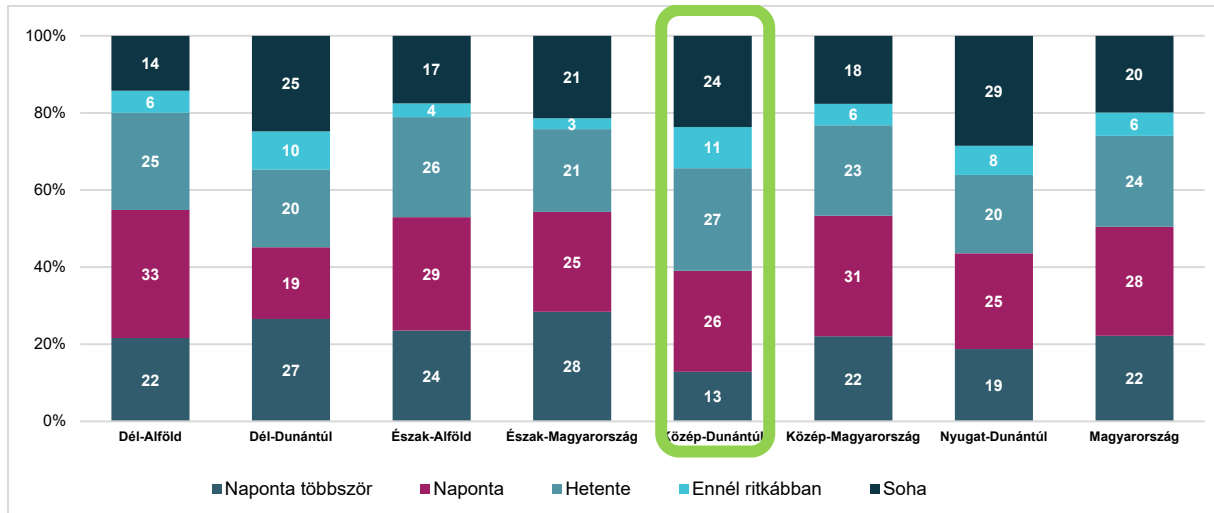
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Milyen gyakran használja Ön az alábbi közösségi oldalakat/szolgáltatásokat? Facebook)

2016-ban a YouTube használatot nem mérte a kutatás, így összehasonlítást ez esetben nem tudunk tenni. A közép-dunántúli fiatalok napi YouTube használata azonban 11 százalékponttal elmarad az országos átlagtól; a régióban a fiatalok 39 százaléka használja napi rendszerességgel a nyilvános

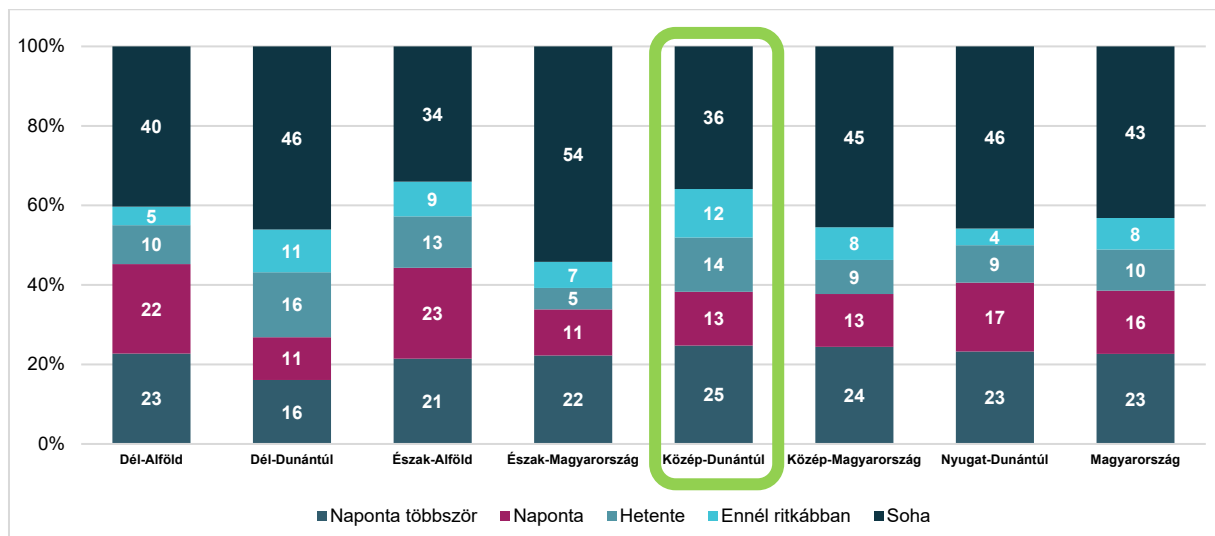
videómegosztó webhelyet. A régió esetében szignifikáns összefüggés mutatkozik a YouTube használat gyakorisága és a településtípus között; minél kisebb településen élnek a fiatalok, annál inkább igaz, hogy napi rendszerességgel nézi a videókat ezen a platformon. Míg a megyeszékhelyen élők 28 százaléka, a városban élők 40 százaléka, a nagyközségekben élők 67 százaléka tesz így napi rendszerességgel.

27. ábra: YouTube használat gyakorisága (N=2000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=207), százalék
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Milyen gyakran használja Ön az alábbi közösségi oldalakat/szolgáltatásokat? YouTube)

A fiatalok körében a harmadik legkedveltebb közösségi oldal az Instagram. 2020-ban országosan a fiatalok 39 százaléka használja napi rendszerességgel ezt a közösségi hálózatot. Az alkalmazás használata a közép-dunántúli régióban 2016-ban extrém alacsony volt, csupán a fiatalok 9 százaléka használta napi rendszerességgel. Ez az arány több mint négyszeresére nőtt 2020-ra, mellyel az országos átlag szintjéhez igazodik.

28. ábra: Instagram használat gyakorisága (N=2000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=207), százalék
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Milyen gyakran használja Ön az alábbi közösségi oldalakat/szolgáltatásokat? Instagram)

Az ifjúság legégetőbb problémái

A 2020-as nagymintás ifjúságkutatás alapján elmondható, hogy országos szinten a 15–29 évesek generációjuk legégetőbb problémáinak a bizonytalanságot és kiszámíthatatlan jövőt, valamint az anyagi nehézségeket, az elszegényedést jelölték meg. Az elmúlt évek során átalakulás figyelhető meg, hiszen a korábbi kutatási hullámok problématerképei más-más motívumot jelöltek. Míg 2008-ban, 2012-ben és 2016-ban a pénztelenség, szegénység, elszegényedés, létbizonytalanság állt az első helyen, 2020-ra a

fiatalok legégetőbb problémájává a bizonytalanság, a kiszámíthatatlan jövő vált, ami nem meglepő a koronavírus-járvány időszakában.

Míg 2016-ban a közép-dunántúli fiatalok úgy gondolták, hogy a legégetőbb probléma az anyagi nehézségek, elszegényedés, szegénység – a válaszadók szűk ötöde szerint ez a legsúlyosabb probléma –, második helyen a bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő állt. 2016-ban minden tizedik közép-dunántúli fiatal úgy gondolta, hogy a legégetőbb probléma nem más, mint a drogok, kábítószeres elterjedése. Ez a probléma 2020-ban az első öt helyen sem jelenik meg. A legfrissebb felmérés alapján a közép-dunántúli fiatalok problématerképe az országos rangsorhoz hasonul. A régió fiataljai számára első helyen problémaként a bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő jelenik meg, a fiatalok bő ötöde vélekedik így. Ezt követi szinte azonos szinten az anyagi nehézségek, elszegényedés, szegénység, melyről a közép-dunántúli fiatalok 22 százaléka gondolja, hogy jelentős probléma. Harmadik helyen a céltalanság áll, illetve az, hogy nem tudják, mit akarnak, 17 százalékkal.

5. táblázat: Az ifjúság legégetőbb problémái, N₂₀₂₀=8000, százalékos megoszlása az esetek százalékában, az első öt hely alapján sorrendbe állítva
(Forrás: Magyar Fiatalok 2020, Ön szerint ma Magyarországon melyik az ifjúság legégetőbb problémája?)

	Magyarország	Dél-Alföld	Dél-Dunántúl	Észak-Alföld	Észak-Magyarország	Közép-Dunántúl	Közép-Magyarország	Nyugat-Dunántúl
1.	Bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	Bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	Bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	Bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	Anyagi nehézségek, elszegényedés, szegénység	Bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	Anyagi nehézségek, elszegényedés, szegénység	Bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő
2.	Anyagi nehézségek, elszegényedés, szegénység	Anyagi nehézségek, elszegényedés, szegénység	Baráti társaságok, közösségek hiánya	Anyagi nehézségek, elszegényedés, szegénység	Bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	Anyagi nehézségek, elszegényedés, szegénység	Bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	Céltalanság, nem tudják mit akarnak
3.	Céltalanság, nem tudják mit akarnak	Céltalanság, nem tudják mit akarnak	Anyagi nehézségek, elszegényedés, szegénység	Céltalanság, nem tudják mit akarnak	Céltalanság, nem tudják mit akarnak	Céltalanság, nem tudják mit akarnak	Céltalanság, nem tudják mit akarnak	Baráti társaságok, közösségek hiánya
4.	Baráti társaságok, közösségek hiánya	Munkanélküliség, elhelyezkedési nehézségek	Céltalanság, nem tudják mit akarnak	Munkanélküliség, elhelyezkedési nehézségek	Drogok, kábítószer, alkohol elterjedése	Baráti társaságok, közösségek hiánya	Baráti társaságok, közösségek hiánya	Anyagi nehézségek, elszegényedés, szegénység
5.	Drogok, kábítószer, alkohol elterjedése	Drogok, kábítószer, alkohol elterjedése	Bűnözés	Drogok, kábítószer, alkohol elterjedése	Baráti társaságok, közösségek hiánya	Bűnözés	Drogok, kábítószer, alkohol elterjedése	Külföldre vándorlás, kivándorlás

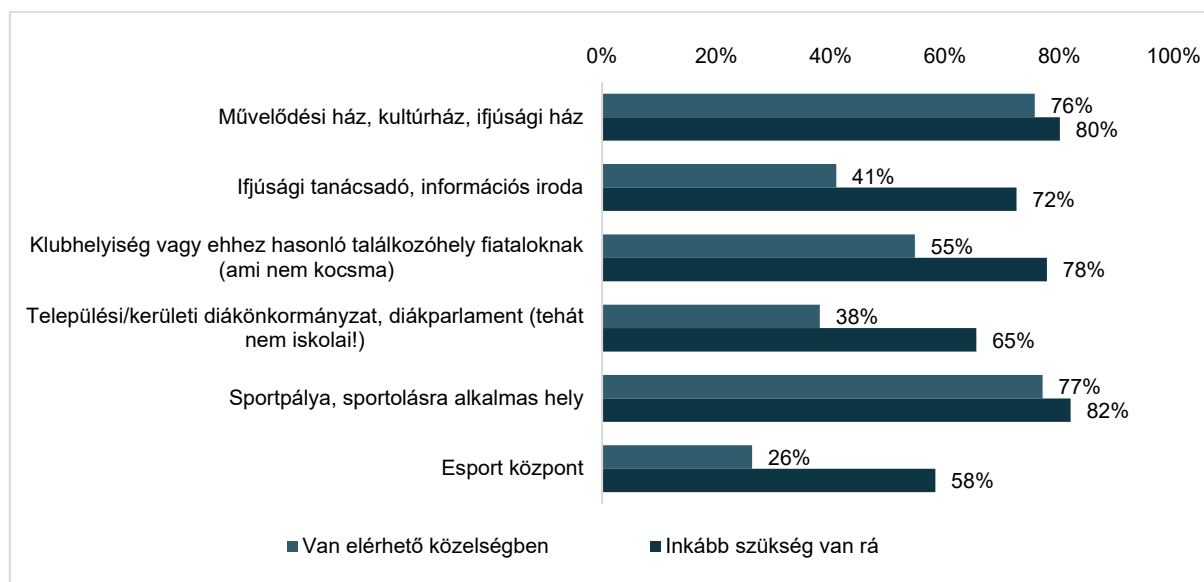
Ifjúsági intézmények, részvétel

A fiatalok lehetőségeit nagymértékben befolyásolja az ifjúsági intézmények és szolgáltatások elérhetősége. A 2020-as nagymintás ifjúságkutatás kapcsolódó kérdésblokkjában arra keresték a kutatók a választ, hogy a fiatalok elérhető közelségében vannak-e olyan intézmények, szolgáltatások, amelyek a számukra (is) kínálnak különböző egyéni és közösségi időtöltési lehetőséget. A szolgáltatások körében megtalálhatók a kulturális és sportolási lehetőségek mellett a találkozást és tematikus időtöltést biztosító klubhelyiségek, az egyéni támogatást biztosító ifjúsági tanácsadó és információs irodák, valamint kifejezetten a demokratikus részvételt és a felelős állampolgári attitűdöt fejlesztő települési/kerületi diákönkormányzatok, diákszékek is.

Az adatfelvétel során a válaszadóknak arra is lehetőségük nyílt, hogy megítéljék ezeknek az intézményeknek és szolgáltatásoknak a szükségszerűségét, az erre való igényüket is.

Az alábbi diagram e két kérdés együttes válaszait foglalja össze országos viszonylatban:

29. ábra: *Fiataloknak (is) elérhető intézmények, szolgáltatások elérhetősége, illetve szükségessége (N=2000), százalék (Forrás: Magyar Ifjúság 2020, Az Ön számára elérhető közelségben vannak-e olyan intézmények, szolgáltatások, amik a fiatalok számára (is) kínálnak különböző lehetőségeket? Van-e Ön által elérhető közelségben...? És inkább szükség van vagy inkább nincs szükség Ön szerint...?)*

Az országos adatokat elemezve látható, hogy a sportolási lehetőségek (77 százalék), illetve a közművelődés színterei (76 százalék) állnak leginkább a fiatalok rendelkezésére, habár a válaszadók közel negyede arról számolt be, hogy nincs elérhető közelségében efféle lehetőség, habár a válaszadók 80, illetve 82 százaléka véli úgy, hogy szükség van ezekre az intézményekre és szolgáltatásokra.

A szabadidő közös eltöltésére szolgáló klubhelyiségek a fiatalok alig több mint fele (55 százalék) számára érhetőek el, holott több, mint háromnegyedük (78 százalék) igényelné egy olyan tartózkodási hely meglétét, ahol barátaival minőségi időt tölthet.

Kifejezetten a fiataloknak szolgáltatást nyújtó tanácsadó és információs irodák országos szinten csak mérsékelten állnak rendelkezésre (41 százalék), habár a megkérdezettek közel háromnegyede (71 százalék) szerint hasznos lenne a közelségükben ilyen típusú szolgáltatás.

Az ifjúsági információs és tanácsadó irodák támogatást nyújtanak a fiatalok társadalmi beilleszkedéséhez és integrációjukhoz. Ennek megvalósítása érdekében információs szolgáltató rendszert, mentálhigiénés tanácsadásokat, prevenciós programokat és a szabadidő hasznos eltöltését lehetővé tevő szolgáltatásokat kínálnak. Az információs szolgáltatók körében közérdekű információk, kulturális-szabadidős programok, tanfolyamok, képzések, szociális információk érhetőek el az irodákban. Mentálhigiénés szaktanácsadás, egyéni segítségnyújtás keretében életvezetési tanácsadás, önismereti csoportok,

egészséges életmód tanácsadás, párkapcsolati tanácsadás, pályaválasztási, munkavállalási tanácsadás, diáktanácsadás érhető el, míg ifjúsági klubok, alkotóköriek számára biztosítanak helyszínt, valamint fiataloknak szóló programokat, rendezvényeket is biztosítanak. Az ifjúsági információs és tanácsadó irodák az élet számos területén biztosítanak tehát a fiatalok számára komplex és személyre szabott szolgáltatásokat felnőtté válásuk és sikeres életvezetésük támogatása érdekében. A tanácsadó irodáknál is kisebb mértékben érhetőek el a fiatalok számára a települési/kerületi diákönkormányzatok vagy diákszervezetek, melyek fő célja a települési/kerületi diákok közösségi képviselője. Országos szinten a fiatalok csupán 38 százaléka számolt be arról, hogy van ismerete a közelében működő diákönkormányzatról, míg 65 százalékuk tartaná szükségesnek ezen képviselői fórumok rendelkezésre állását.

Egyre nagyobb teret nyernek az esport központok, melyek egyszerre kínálnak lehetőséget az online térben történő együttműködésre és a személyes találkozásra. Csupán a válaszadók 26 százaléka közelében vannak ilyen helyszínek, habár a fiatalok több, mint fele (58 százalék) hasznosnak tartaná, ha a közelében is lenne ilyen típusú szabadidő eltöltési lehetőség.

A közép-dunántúli adatokat vizsgálva azt látjuk, hogy a legtöbb intézmény/szolgáltatás esetében az elérhetőség az országos átlag alatt marad.

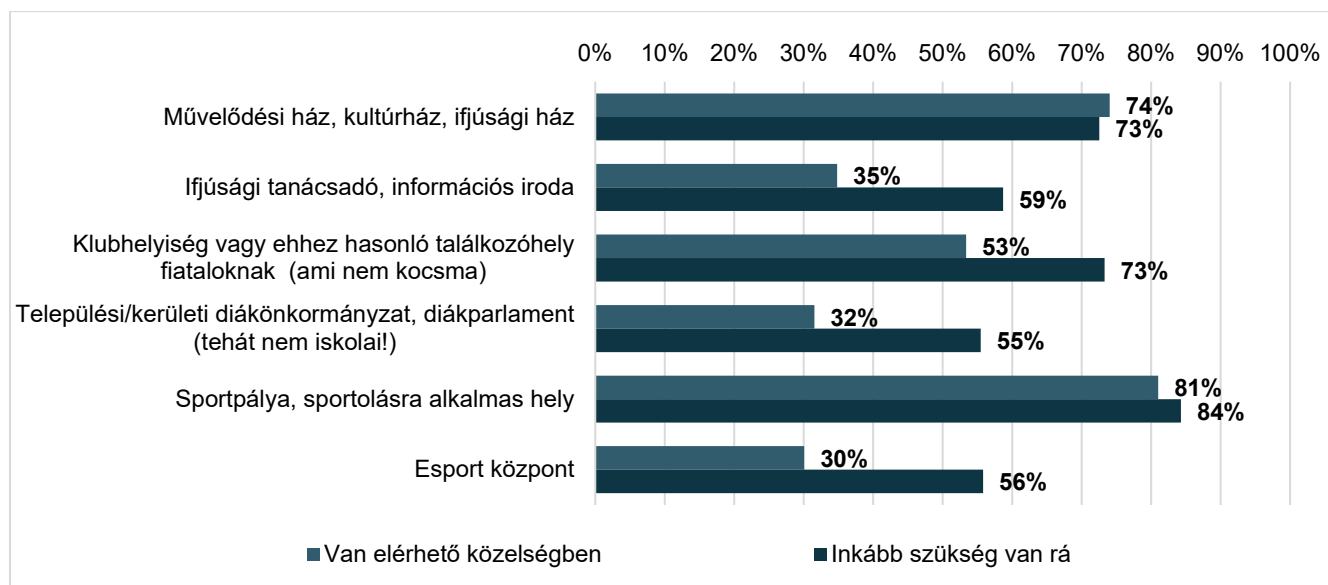
Művelődési ház, ifjúsági ház, illetve sportolásra alkalmas hely a felmérésbe vont közép-dunántúli fiatalok 74, illetve 81 százalékának közelében elérhető, míg klubhelyiség valamivel több, mint a felük (53 százalék) környezetében található. Ennek szükségessége némileg kisebb mértékben merül fel körükben (73 százalék), mint országos átlagban (78 százalék).

Települési diákönkormányzat a válaszadók 32 százalékának közelében működik, habár több mint a felük (55 százalék) gondolja úgy, hogy szükség lenne a diákok települési szintű képviselőjére.

Az országos átlaghoz (41 százalék) képest elmarad az ifjúsági információs és tanácsadó irodák elérhetősége (35 százalék), s ezzel egyidejűleg az erre a szolgáltatásra való igény is mérsékeltebbnek mutatkozik (59 százalék szemben az országos 72 százalékkal). Esport központ a közép-dunántúli fiatalok 30 százaléka számára van elérhető közelségben, ami az országos átlagnál jobb elérhetőséget jelez.

30. ábra: Fiataloknak (is) elérhető intézmények, szolgáltatások elérhetősége, illetve szükségessége (N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=207), százalék

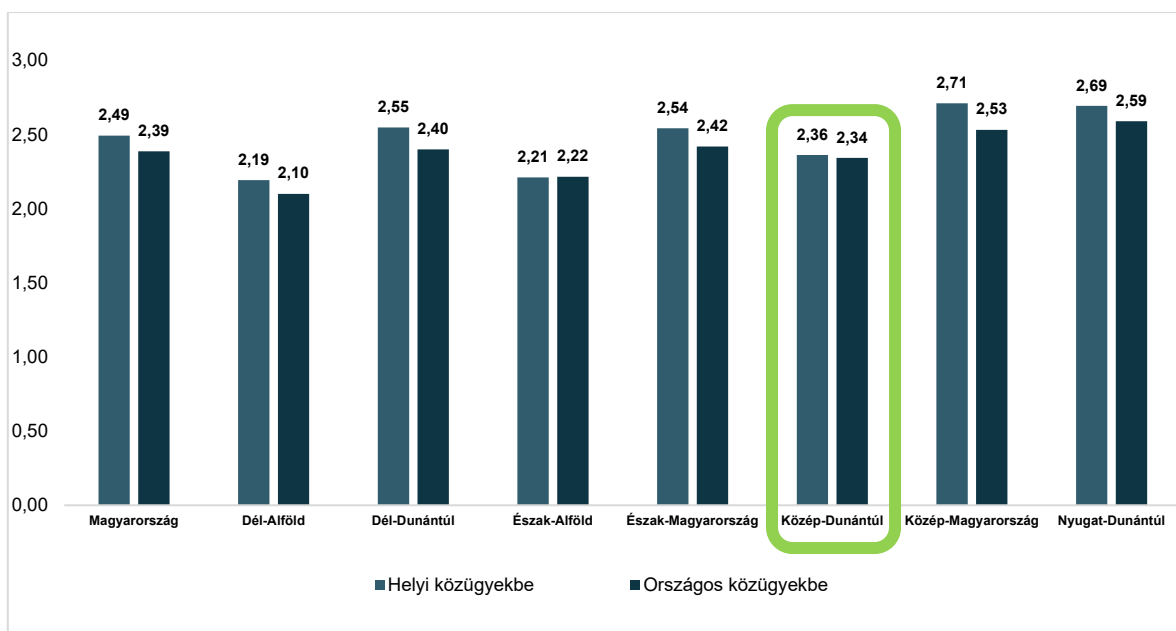
(Forrás: Magyar Ifjúság 2020, Az Ön számára elérhető közelségben vannak-e olyan intézmények, szolgáltatások, amik a fiatalok számára (is) kínálnak különböző lehetőségeket? Van-e Ön által elérhető közelségben...? És inkább szükség van vagy inkább nincs szükség Ön szerint...?)

Ahogy az az országos és regionális adatokból is jól látható, a fiataloknak csak korlátozott mértékben van lehetőségük szervezett keretek között beleszólni a helyi közügyekbe, hiszen települési szintű diákönkormányzat működéséről csupán a fiatalok harmadának van ismerete.

A 2020-as ifjúságkutatás keretében arra is lehetőség nyílt, hogy megismerjük a fiatalok véleményét korosztályuk helyi, illetve országos közügyekre gyakorolt hatásának megítéléséről.

31. ábra: Fiatalok beleszólási lehetősége a közügyekbe (N=2000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=205), átlag a kérdésekre adott skálaválaszok alapján, ahol az 1=egyáltalán nincs lehetőségük, 5=nagyon sok lehetőségük van (Forrás: Magyar Ifjúság 2020, Ön szerint mennyi lehetőségük van a fiataloknak beleszólni a helyi közügyekbe? És mennyi lehetőségük van a fiataloknak beleszólni az országos közügyekbe?)

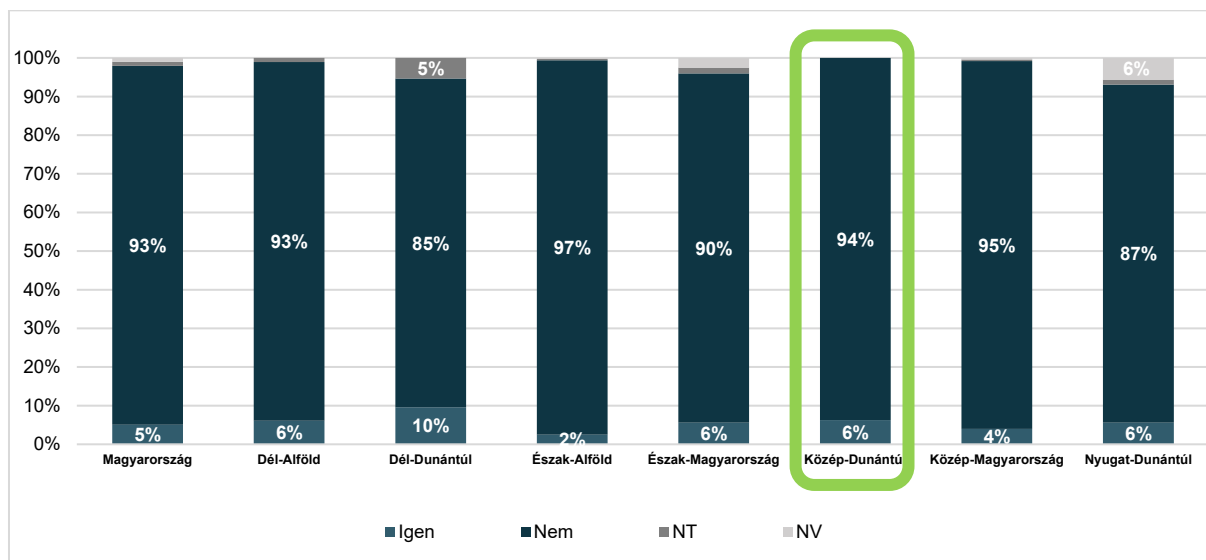
A közép-dunántúli fiatalok az országos átlaghoz képest némileg borúlátóbbak a tekintetben, hogy a helyi közügyek alakulásában a fiataloknak is van némi beleszólása: az átlagérték 2,36, míg az országos átlag 2,49. A válaszok megoszlásából jól látható, hogy a fiatalok alapvetően úgy gondolják, hogy korosztályuknak nincs jelentős ráhatása a helyi közügyek alakulására. Ennél is pesszimistább a vélekedésük az országos szintű közügyek befolyásolása tekintetében, hiszen sem a közép-dunántúli 2,34, sem pedig az országos 2,39-os átlagérték nem azt sugallják, hogy a fiatalok önmagukra, mint a jövőjüket is jelentősen befolyásoló közügyek alakítóira tekintenek.

A 2020-as adatfelvétel során egy 2000 fős mintán azt is vizsgálták a kutatók, hogy milyen civil társadalmi aktivitást mutatnak a fiatalok. A felmérésben arra a kérdésre kellett a fiataloknak válaszolniuk, hogy az elmúlt év során részt vettek-e valamilyen egyesület, alapítvány, önkéntes társulás, csoport, mozgalom, közösség életében?

Az alábbi diagramon összefoglalt adatok alapján megállapítható, hogy a közép-dunántúli válaszadók az országos átlagnál minimálisan nagyobb mértékű közösségi aktivitást mutatnak, hiszen 6 százalékuk számolt be arról, hogy az elmúlt egy év során részt vett civil közösségek munkájában. Ez az országos átlagnál (5 százalék) valamelyest kedvezőbb ugyan, de az aktivitás mértékét tekintve ez az arány is rendkívül alacsonynak tekinthető. Mindez azt jelenti, hogy a civil társadalmi élet csekély mértékben van jelen a fiatalok életében.

32. ábra: Fiatalok közösségi részvétele (N=2000, N_{KÖZÉP-DUNÁNTÚL}=205), százalék (Forrás: Magyar Ifjúság 2020, Kapcsolódott-e az elmúlt egy év során valamilyen egyesülethez, alapítványhoz, önkéntes

társuláshoz, csoporthoz, mozgalomhoz, közösséghez?)

Mentor program

A fiatalok nagyobb mértékű bevonása, illetve az ifjúsági közösségek és szolgáltatások fejlesztése érdekében 2017. évtől kezdődően az Erzsébet Ifjúsági Alap (korábban: Új Nemzedék Központ) 6 kiemelt EFOP konstrukció szakmai mentorálásában vett részt. Kiemelt prioritással bírt a települési szintű ifjúsági és önkéntes programok tervezési folyamatainak segítése, az alulról szerveződő, formális és informális közösségek igényeire történő reagálás. A mentorhálózat szakmai napokat, workshopokat szervezett.

A mentor program keretében az alábbi pályázati konstrukciók nyerteseinek szakmai támogatására került sor:

EFOP-1.2.11-16 Esély Otthon

A felhívás célja az volt, hogy a vidéki fiatalok számára reális alternatívává váljon a helyben maradás, illetve az oda költözés, ezáltal a vidék népességmegtartó ereje és versenyképessége javuljon.

EFOP-1.2.2-15 Ifjúsági programok támogatása

A felhívás célja az volt, hogy az ifjúsági korosztály közösségi aktivitását ösztönző programok valósuljanak meg, a társadalmi együttműködés erősítésével. E célok eléréséhez az ifjúsági korosztály aktív közreműködésére építve, a közösségi aktivitás előmozdításával, a helyi közösségek és az önkéntesség megerősítésével kívánt hozzájárulni.

EFOP-1.3.5-16 Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével

A konstrukció célja az volt, hogy elősegítse az egyházi és civil szervezetek számára új kisközösségek létrehozását, fejlesztését a helyi igények felszínre kerülése érdekében, továbbá a meglévő közösségek megerősítése érdekében.

EFOP-1.3.6-16 Ifjúsági kisközösségi együttműködések támogatása

A támogatás célja az volt, hogy támogassa a közösségfejlesztést, a közösségi összetartozás erősítését, a hazai közösségi nevelés továbbfejlesztését, a minőségi neveléshez, cselekvő közösségi létformához való hozzáférés egyenlő esélyekkel történő biztosítását.

EFOP-1.3.7-17 A társadalmi kohézió erősítése az egyházak és civil szervezetek közösségfejlesztő tevékenységének bővítésével

A felhívás célja az egyházi és civil szervezetek közösségfejlesztő tevékenységének bővítése volt, továbbá a társadalmi esélyegyenlőség fokozása, az előítéletesség és a hátrányos megkülönböztetés elleni többszintű fellépés támogatása és ezzel párhuzamosan a hátránykompenzáció megvalósítása volt.

EFOP-1.3.8-17 Önkéntesség személyre szabva

A pályázati konstrukció célja a középiskolai tanulmányokat követően hasznos állampolgári ismeretek megszerzésének biztosítása a tudatos pályaválasztás megalapozása érdekében, továbbá a Covid-19, a koronavírus fertőzés elleni küzdelemben a megelőzés és a károk csökkentése érdekében tevékenykedő önkéntesek bevonása, a tapasztalatszerzés biztosítása érdekében.

A megvalósítás során a támogatásban részesült szervezetek felmerült kérdéseiket feltehetik a mentoruknak, aki a projekt megvalósítási időszaka alatt folyamatosan kapcsolatban állt a hozzájuk rendelt támogatottakkal. A mentorálások, tanácsadások személyesen, telefonon, illetve a világhírvány időszakában online zajlottak.

A mentorálási időszak alatt országosan több, mint hatvanezer program, esemény, rendezvény került megvalósításra, a kedvezményezettek részére pedig több, mint száz EFOP projektmegvalósításhoz kapcsolódó szakmai program került lebonyolításra.

Országosan a mentorprogramba 963 támogatott projekt került bevonásra, melyek közül 86 projekt, azaz a támogatott programok 8,9 százaléka a közép-dunántúli régióban valósult meg.

Az alábbi táblázat tartalmazza a régióban mentorált projektek megoszlását pályázati konstrukciók és megyék szerinti bontásban:

6. táblázat: Mentorprogramba vont projektek a közép-dunántúli régióban, megyénként, pályázati konstrukciónként
(Forrás: Erzsébet Ifjúsági Alapítvány)

Pályázati konstrukció	Komárom-Esztergom megye (db)	Fejér megye (db)	Veszprém megye (db)
EFOP-1.2.11-16	2	6	0
EFOP-1.2.2-15	0	0	0
EFOP-1.3.5-16	13	15	18
EFOP-1.3.6-16	0	0	0
EFOP-1.3.7-17	4	12	8
EFOP-1.3.8-17	2	2	4
Mindösszesen	21	35	30

A támogatott szervezetek projektjeinek listáját megyei bontásban az alábbi táblázat tartalmazza:

Megye	Település	Konstrukció/Projektcím	Szervezet
Komárom-Esztergom	Dorog	EFOP-1.3.5-16-2016-00024 - "KÖZ-PONT" - Esztergomi közösségek fejlesztése	Szeretethang Gyermekjóléti Közhasznú Egyesület
Komárom-Esztergom	Mogyorósbánya	EFOP-1.3.5-16-2016-00041 - Társadalmi együttélés erősítése	Zalai Hazatérők Egyesülete
Komárom-Esztergom	Mogyorósbánya	EFOP-1.3.5-16-2016-00048 - Mogyorósi kisközösségekért	Zafir Alapítvány
Komárom-Esztergom	Tatabánya	EFOP-1.3.5-16-2016-00127 - Kisközösségek fejlesztése, helyi közösségeket építő és erősítő programok megvalósítása Tatabányán	Kárpátok Alapítvány-Magyarország
Komárom-Esztergom	Esztergom	EFOP-1.3.5-16-2016-00338 - „Önként Tessék!” – többgenerációs önkéntes program Esztergomban és az esztergomi járásban	Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület
Komárom-Esztergom	Tatabánya	EFOP-1.3.5-16-2016-00481 - Boldogítók	Küngösért Alapítvány
Komárom-Esztergom	Tata	EFOP-1.3.5-16-2016-00492	Boldogasszony Iskolánővérek
Komárom-Esztergom	Komárom	EFOP-1.3.5-16-2016-00773 - A társadalmi szerepvállalás erősítése és fejlesztése Komáromban	Mészöly Gedeon Református Általános Iskola és Óvoda
Komárom-Esztergom	Tata	EFOP-1.3.5-16-2016-00817 - Interkulturális programok a generációk közötti távolságok	Mikepércsi Református Egyházköztség

Megye	Település	Konstrukció/Projektcím	Szervezet
		csökkentésére a Víz, Zene, Virág Fesztivál Egyesülettel	
Komárom-Esztergom	Tata	EFOP-1.3.5-16-2016-00824 - Társadalmi szerepvállalás erősítése Tatán a közösségek fejlesztésével	Gróf Tisza István Kórház
Komárom-Esztergom	Tatabánya	EFOP-1.3.5-16-2016-00840 - Önként a KÖZÉrt - Legyél Te is önkéntes!	"Küngösért" Alapítvány
Komárom-Esztergom	Esztergom	EFOP-1.3.5-16-2016-00878 - „A rejtelmes sziget”	Római Katolikus Plébánia Nógrádmegyer
Komárom-Esztergom	Komárom	EFOP-1.3.5-16-2016-00907 - "Nyiss felénk!" - önkéntesség, közösségfejlesztés, közösség-szervezés a társadalmi felelősségvállalás erősítéséért	Élettér Közösség- és Településfejlesztő Egyesület
Komárom-Esztergom	Komárom	EFOP-1.2.11-16-2017-00011 - Otthonteremtés és közösségépítés a fiatalokért Komáromban	Komárom Város Önkormányzata
Komárom-Esztergom	Ács	EFOP-1.2.11-16-2017-00020 - Ácsra vágyÁcs	Ács Város Önkormányzata
Komárom-Esztergom	Tát	EFOP-1.3.7-17-2017-00020 - Közösségépítés, a társadalmi együttélés javítása	KÖZBE Kulturális és Nevelési Egyesület
Komárom-Esztergom	Mogyorósbánya	EFOP-1.3.7-17-2017-00022 - Közösségépítés	Mogyorósbányai Kultúra- és Szabadidő Egyesület
Komárom-Esztergom	Lábatlan	EFOP-1.3.7-17-2017-00166 - Közösségépítés Lábatlan településen!	Többen Többekért Egyesület
Komárom-Esztergom	Ács	EFOP-1.3.7-17-2017-00283 - Hittel Ácsért	Ácsi Református Egyházköz-ség
Komárom-Esztergom	Tata	EFOP-1.3.8-17-2017-00026 - Magyary Zoltán Önkéntes Központ - Önkéntességmenedzsment Tatán és vonzáskörzetében	Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság
Komárom-Esztergom	Esztergom	EFOP-1.3.8-17-2017-00027 - Mire születél? Váltsd meg a Világot, légy önkéntes - Önkéntesség személyre szabva	Hat Alapítvány
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.5-16-2016-00110 - Közösségfejlesztés a Fehérvári Civil Központban	Alkossunk Várost Alapítvány
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.5-16-2016-00111 - Cecei Agóra - Érték-alapú közösségfejlesztés és társadalmi jólét	Segítsünk Magunkon Szentpéterszeg és Környéke Egyesület
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.5-16-2016-00112 - Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével Maroshegyen	Dugonics András Piarista Gimnázium Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.5-16-2016-00128 - Önkéntes programokkal a táci közösségért	Kalocsai Bokréta Népművészeti Egyesület
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.5-16-2016-00166 - CIVIL ÖNERŐ Egyesület szervezésében megvalósuló, társadalmi szerepvállalást erősítő, közösségfejlesztő programok	Pontus Egyesület
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.5-16-2016-00243 - Nyitott műhely - Új utakon a mezőföldi közösségek fejlesztése	Mórahalom Városi Önkormányzat
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.5-16-2016-00266 - A közösségek ereje - közösségfejlesztés a székesfehérvári agglomerációban	Nagyecsed Város Önkormányzata
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.5-16-2016-00374 - Önkéntes generációk a civilségben-generációk kapcsolata a helyi civil társadalomban	Református Hitéletért Alapítvány
Fejér	Vértesacska	EFOP-1.3.5-16-2016-00573 - Együttműködés, gondoskodás, sokszínűség, jókedv.	Karosi Református Egyházköz-ség

Megye	Település	Konstrukció/Projektcím	Szervezet
Fejér	Szabadbattyán	EFOP-1.3.5-16-2016-00631 - Társadalmi szerepvállalás erősítése a Fiatal Civil Kurázszi Egyesülettel	Balatonfűzfő Római Katolikus Plébánia
Fejér	Dunaújváros	EFOP-1.3.5-16-2016-00744 - "Önkéntes HÍD a helyi közösségekért -Kisapostag-Baracs"	Római Katolikus Főplébánia
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.5-16-2016-00754 - "A karitatív segítségnyújtás előmozdítása szakértők és önkéntesek bevonásával"	Csengersimai Református Egyházközség
Fejér	Dunaújváros	EFOP-1.3.5-16-2016-00911 - ÖTLET - Önkéntes Tevékenységek a Lokális Erőforrások Támogatására	Dunamenti Regionális Népfőiskola Közhasznú Egyesület
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.5-16-2016-00942 - Együtt egymásért	Filantróp Szociális Alapítvány
Fejér	Bicske	EFOP-1.3.5-16-2016-00989 - Keresztény értékrend erősítése Bicske és Társplébániai közösségeiben	Bicskei Római Katolikus Plébánia
Fejér	Baracs	EFOP-1.2.11-16-2017-00007 - Esély Itthon - Otthon - Baracson	Baracs Község Önkormányzata
Fejér	Ráckeresztúr	EFOP-1.2.11-16-2017-00016 - Ráckeresztúr otthonteremtő-, és életpálya tervezést segítő programja	Ráckeresztúr Község Önkormányzat
Fejér	Sárbogárd	EFOP-1.2.11-16-2017-00028 - Esély a fiataloknak Sárbogárdon	Sárbogárd Város Önkormányzat
Fejér	Ercsi	EFOP-1.2.11-16-2017-00031 - Jövőforrás Program Ercsiben	Ercsi Város Önkormányzat
Fejér	Perkáta	EFOP-1.2.11-16-2017-00062 - Itthon vagy Perkátnán!	Perkáta Nagyközség Önkormányzata
Fejér	Seregélyes	EFOP-1.2.11-16-2017-00063 - Sereg-ESÉLY	Seregélyes Nagyközség Önkormányzata
Fejér	Bodajk	EFOP-1.3.7-17-2017-00037 - „Szent Fiadat, Boldogasszony, kérd e népért!”	Bodajk Római Katolikus Plébánia
Fejér	Bicske	EFOP-1.3.7-17-2017-00091 - A helyi egyház, mint hídépítő és összetartó erő Bicske és környéke társadalmilag leszakadó rétegeinek felemelkedéséhez	Bicske Római Katolikus Plébánia
Fejér	Polgárdi	EFOP-1.3.7-17-2017-00102 - Közösségben közelségben Polgárdiban	Polgárdi Református Egyházközség
Fejér	Soponya	EFOP-1.3.7-17-2017-00103 - Egymást segítve – közösségfejlesztés Soponyán	Soponyai Református Egyházközség
Fejér	Füle	EFOP-1.3.7-17-2017-00105 - Közösségben-családban – közösségfejlesztés Fülén	Füle Református Egyházközség
Fejér	Bakonycsérnye	EFOP-1.3.7-17-2017-00157 - Közösségfejlesztés Bakonycsérnyén	Bakonycsérnyei Evangélikus Egyházközség
Fejér	Mezőszilas	EFOP-1.3.7-17-2017-00192 - Kisközség, nagy élmény!	Legkisebb Közös Többszörös Egyesület
Fejér	Sukoró	EFOP-1.3.7-17-2017-00222 - A társadalmi kohézió erősítése Sukorón és Velencén	Sukoró Római Katolikus Plébánia
Fejér	Polgárdi	EFOP-1.3.7-17-2017-00224 - Közösségfejlesztő projekt megvalósítása a Polgárdi Római Katolikus Plébánián, a társadalmi kohézió és a hátránykompenzáció erősítéséért	Polgárdi Római Katolikus Plébánia
Fejér	Csősz	EFOP-1.3.7-17-2017-00255 - CSŐSZ – Család – Összefogás - Szabadság	Csősi Református Egyházközség
Fejér	Tabajd	EFOP-1.3.7-17-2017-00323 - Együtt könnyebb – Közösségépítés Tabajdon	Mészöly Gedeon Református Általános Iskola és Óvoda
Fejér	Velence	EFOP-1.3.7-17-2017-00341 - Közösségfejlesztés	Velence Római Katolikus

Megye	Település	Konstrukció/Projektcím	Szervezet
		Velencén	Plébánia
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.8-17-2017-00015 - Itt a helyed! Önkéntes Program a Magyar Vöröskeresztnél	Magyar Vöröskereszt
Fejér	Székesfehérvár	EFOP-1.3.8-17-2017-00052 - Önkéntesség a fiatalok lendületével	Ákombákom Alapítvány
Veszprém	Balatonakali	EFOP-1.3.5-16-2016-00028 - Akali Együtt	Szarvasi Gazdák Nemzetiségi Hagyományőrző Egyesület
Veszprém	Kiscsősz	EFOP-1.3.5-16-2016-00092 - Somló-Ság Kulturális Tengely (BOZÓT)	Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium "Szent Mihály" Alapítvány Esztergom
Veszprém	Sümeg	EFOP-1.3.5-16-2016-00267 - Úton-útfélen	Jászsalsószentgyörgy Községi Önkormányzat
Veszprém	Nyirád	EFOP-1.3.5-16-2016-00324 - ÖNKÉNTES AKADÉMIA- Társadalmi felelősség- és szerepvállalás a hátrányok leküzdéséért	Római Katolikus Egyházközség Rakamaz
Veszprém	Ajka	EFOP-1.3.5-16-2016-00340 - Diákok, aktív nyugdíjasok és fogyatékossgal élő önkéntesek közös aktivitása a társadalmi integrációért, és a generációk együttműködéséért	Lajoskomáromi Ifjúsági Közhásznu Egyesület
Veszprém	Lovászpatoa	EFOP-1.3.5-16-2016-00384 - „DUCIFE a lovászpatoai közösségért” közösségfejlesztő program	Kisvárdai Református Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium
Veszprém	Berhida	EFOP-1.3.5-16-2016-00388 - Komplex közösségfejlesztéssel az összetartó berhidai közösségért	Kulturális és Szabadidős Egyesület
Veszprém	Nagyvázsony	EFOP-1.3.5-16-2016-00465 - Pontes Közhasznú Alapítvány közösségi szerepvállalás elősegítése	Szűz Mária Szent Neve Plébánia
Veszprém	Balatonalmádi	EFOP-1.3.5-16-2016-00503 - Római Katolikus Plébánia közösségi szerepvállalás erősítése	Debrecen-Bánki Református Egyházközség
Veszprém	Várpalota	EFOP-1.3.5-16-2016-00596 - FÉktelenül Várpalotán! Fiatalok felelős Életre Nevelése Várpalotán.	Szent Miklós Görögkatolikus Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola
Veszprém	Küngös	EFOP-1.3.5-16-2016-00643 - Társadalmi szerepvállalás erősítése a Küngösért Alapítvány közreműködésével	A "Háztartások Foglalkoztatásáért" Alapítvány
Veszprém	Veszprém	EFOP-1.3.5-16-2016-00762 - Társadalmi szerepvállalás erősítése a Nagycsaládosok Veszprémi Egyesülete közreműködésével	Adventum Központ
Veszprém	Veszprém	EFOP-1.3.5-16-2016-00786 - Híd a generációk között	Mozgáskorlátozottak Mélykúti Egyesülete
Veszprém	Várpalota	EFOP-1.3.5-16-2016-00854 - Ősi Civil Összefogás Erősítése!	Karancs Speciális Mentőszolgálat Egyesület
Veszprém	Hárskút	EFOP-1.3.5-16-2016-00959 - A generációk közötti kapcsolat erősítése Hárskúton	Farkaspagony Ifjúsági és Sport Egyesület
Veszprém	Veszprém	EFOP-1.3.5-16-2016-00964 - Tenni és tenni hagyni	Matula Ifjúsági és Szabadidő Alapítvány
Veszprém	Veszprém	EFOP-1.3.5-16-2016-00973 - A Mária Út önkéntes hálózatának kiépítése, fejlesztése és motivációs formáinak tervezése	Mária Út Közhasznú Egyesület
Veszprém	Veszprém	EFOP-1.3.5-16-2016-00987 - KÖZösen - Veszprémben	Kör Alapítvány
Veszprém	Zirc	EFOP-1.3.7-17-2017-00028 - "Családi közösségek megerősítésének támogatása"	Familiare Társadalomszervező Központ
Veszprém	Berhida	EFOP-1.3.7-17-2017-00034 - Társadalmi kohézió erősítése Berhidán	Berhidai Iskoláért Alapítvány
Veszprém	Öskü	EFOP-1.3.7-17-2017-00062 - " Öskü: Összefogás	EuroConsult Alapítvány

Megye	Település	Konstrukció/Projektcím	Szervezet
		Sikeres Közösségek Üzenetével"	
Veszprém	Küngös	EFOP-1.3.7-17-2017-00063 – „Küngösért"	Küngösért Alapítvány
Veszprém	Pápakovácsi	EFOP-1.3.7-17-2017-00142 - Programok a Lutheránus szigeten – Oltalom és nyitottság az itt élőknek s az ide betérőknek	Pápai Evangélikus Egyház-köztség
Veszprém	Alsóörs	EFOP-1.3.7-17-2017-00178 - Az Alsóörs-Lovasi Református Társegyházköztség közösségfejlesztő tevékenységének erősítése civil szervezetek közreműködésével	Alsóörs-Lovasi Református Egyházköztség
Veszprém	Balatonfűzfő	EFOP-1.3.7-17-2017-00186 - Közösségfejlesztő tevékenységek megvalósítása Balatonfűzfő térségében	Balatonfűzfő Római Katolikus Plébánia
Veszprém	Pápateszér	EFOP-1.3.7-17-2017-00196 - HÉT2 - Hit - Hagyomány - Érték - Élmény - Tudás - Természet - közösségfejlesztés Pápateszéren és mikrotérségében	"Reflex" Környezetvédő Egyesület
Veszprém	Várpalota	EFOP-1.3.8-17-2017-00001 - „GAP YEAR”, avagy egy év szabadság önkéntesen..."	Kölyökvár Közhasznú Egyesület
Veszprém	Küngös	EFOP-1.3.8-17-2017-00025 - Önként az egészségért a "Küngösért" Alapítványnál	"Küngösért" Alapítvány
Veszprém	Ajka	EFOP-1.3.8-17-2017-00045 - „Segítséggel könnyebb” önkéntesnek lenni	Segítséggel Könnyebb Alapítvány
Veszprém	Veszprém	EFOP-1.3.8-17-2017-00058 - Önkéntesség személyre szabva az MPE Benedetto Gyermekvédelmi Szolgálatnál	MPE Benedetto Gyermekvédelmi Szolgálat

A mentorálásba vont szervezetek többsége (53,5 százalék) az egyházi és civil szervezetek számára új kisközösségek létrehozását, fejlesztését célzó felhívásra nyújtott be sikeres pályaművet. Ezt követi az egyházi és civil szervezetek közösségfejlesztő tevékenységének bővítését célzó konstrukció (28 százalék). Ennek köszönhetően a szervezetek között jelentős számban található egyházi szervezetek (24 szervezet, 27,9 százalék). 11 mentorálásba vont projekt kedvezményezettje települési önkormányzat, 21 támogatott pedig egyesületi formában, míg további 18 szervezet alapítványi formában működik. Az ifjúsági kisközösségi együttműködések támogatását szolgáló pályázati felhívásra a közép-dunántúli régióból egyetlen támogatásban részesülő pályamű sem érkezett.

Települési ifjúsági stratégia létrehozását támogató program

Az EFOP-1.2.3-VEKOP-15-2015-00001 – Komplex ifjúsági fejlesztések – új nemzedék újratöltve c. projekt keretein belül az Erzsébet Ifjúsági Alap tevékenységeinek jelentős része közvetlenül azt a célt szolgálta, hogy támogassa a településeket azon törekvésében, hogy a helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény által megfogalmazott kötelező ifjúsági feladatellátása a településen élő, tanuló, dolgozó fiatalok valós igényein, élethelyzetének javításán alapuljon, támogassa a fiatalok helyi aktív szerepvállalását, a település iránti kötődés erősítését.

Országos szakmai eseményeink lehetőséget teremtettek arra, hogy a települési szintű feladatellátásban érintett és érdekelt szereplők megismerkedjenek a kormányzat ifjúságügyi intézkedéseivel, reflektáljanak azokra, valamint információt, tapasztalatot gyűjtsenek más települések helyi gyakorlatáról, eredményeiről, tájékozódjanak a fiatalokat érintő támogatási lehetőségekről, új módszerekkel ismerkedjenek meg. Ezek az alkalmak egyfajta muníciónként szolgáltak a helyi fejlesztésekhez, elképzelésekhez. A térségi szintű mentorálási szolgáltatás viszont kifejezetten a helyi sajátosságokra és erőforrásokra építkezve nyújtott gyakorlati támogatást. Ennek a szolgáltatásnak a középpontjában a megyei, később régiós ifjúságszakmai mentorok álltak, akiknek eszköztára tartalmazta összességében a projekt szakmai szolgáltatásait: egyrészt az országosan gyűjtött jó gyakorlatok tárárt, a projekt képzési szolgáltatásait, szakmai látogatások biztosítását, szakértői adatbázist, másrészt a szakmai-módszertani tudást ahhoz, hogy a különböző helyi adottságokra és igényekre reagáljanak.

A települési ifjúsági munka támogatásának részeként számos konkrét mentorálás történt az önkormányzatok felkérésére, aminek eredményeként újult meg, vagy került felülvizsgálatra a korábbi ifjúságügyi stratégiai dokumentum vagy intézkedési terv. Többségében azonban indirekt módon is hozott jelentős eredményt egy-egy településen a mentorálási tevékenység, mint például települési szintű ifjúsági érdekképviselet létrejötte, megújulása, közösségi tér, vagy klub kialakítása, illetve szakmai fórumok szervezése. Az ifjúságszakmai mentorok azáltal, hogy szakmai találkozókat szerveztek vagy ezeken részt vettek, megismerték a helyi szereplők igényeit közvetlenül tudtak ezekre reflektálni és célzott támogatást tudtak biztosítani, elindítva egy hosszabb távú fejlesztési folyamatot, amelyet lehetőség szerint végig is kísértek.

A 2020. december és 2022. november között megvalósult támogatási program keretében az ERIFA települési szintű ifjúsági stratégiai dokumentum készítéséhez nyújtott módszertani támogatást a programban résztvevő települések számára. A támogatásra – pályázat formájában - települési önkormányzatok jelentkezhetek azzal a céllal, hogy az ERIFA által nyújtott kutatás-módszertani és/vagy ifjúságszakmai módszertani támogatás segítségével megalkossák (vagy felülvizsgálják) azokat a helyi szintű dokumentumokat, amelyek hosszú- vagy rövidtávon meghatározzák a településen élő, tanuló, dolgozó fiatalok élethelyzetének fejlesztését szolgáló intézkedéseket, irányelveket.

A támogatási programban közel 40 települési önkormányzat vett részt, amelyek szinte kivétel nélkül mind az ifjúságszakmai, mind a kutatás-módszertani támogatást igénybe vették. Az együttműködő települések mind méretükben, mind földrajzi elhelyezkedésükben nagyon színes csoportot alkottak: megyei jogú városok és fővárosi kerületek éppúgy megtalálhatóak közöttük, mint a néhány száz fős kistelepülések, többségük azonban közepes méretű városi rangú település. A települések jelentősen különböztek egymástól az ifjúsági munka helyi beágyazottsága tekintetében is, ugyanakkor a programban való részvételre motivációjukat jellemzően a fiatalok támogatása iránti elkötelezettség és a fiatalok élethelyzetére hatással lévő, helyi szinten megoldandó kihívásokhoz való eszközök, módszerek keresése adta. A felhívás lehetőséget biztosított nem csak települési, de térségi szintű együttműködés keretében is pályázni, mely keretében két támogatási program valósult meg.

A stratégiaalkotás folyamatát segítő szolgáltatásunk során települési ifjúsági helyzetképeket feltáró helyzetelemzéseket végeztünk, melynek célja a településen élő fiatalok mind szélesebb körű

megszólítását követően, a valós igényekre reflektáló ifjúsági stratégiák megalkotásának támogatása volt. A támogatásban résztvevő településeken zajló kutatások egyrészt a másodelemzés módszerével készültek a települési ifjúsági munka környezetét alkotó legfontosabb társadalmi folyamatok, adottságok bemutatásának céljával; másrészt primer kutatási eszközökkel a stratégiai tervezésbe bekapcsolódott fiatalok véleményének összegzése alapján. A településekkel közösen került meghatározásra, hogy az adott településen milyen kutatási elemek a legcélravezetőbbek. Voltak települések, ahol egyéni, páros és csoportos interjúk és fókuszcsoportos beszélgetések segítségével ismertük meg a célcsoport véleményét, a települések döntő részében azonban a kérdőív volt a legalkalmasabb a vélemények összegyűjtésére és a fiatalok megszólítására. A helyzetfelmérés során összesen 31 településen zajlott kérdőíves felmérés, ebből 4 helyen papíros alapon, 27 helyen online formában.

A strukturált párbeszéd folyamathoz hasonlóan a kérdőíveknek nem a reprezentativitás volt a célja, hanem az ifjúsági célcsoport tagjainak minél szélesebb bevonása a tervezési folyamatba. A fókuszba olyan, a szereplők számára kulcsfontosságú témakörök kerültek, mint a fiatalok kötődése a településhez, közösségi aktivitások és motivációk, hiányzó ifjúsági programok, szolgáltatások. Ahogyan a településméret is nagy szóródást mutat, a kérdőívekkel elért fiatalok száma is széles skálán mozgott: volt, olyan kistelepülés, ahol 34 fiatal sikerült bevonni, míg volt olyan megyeszékhely, ahol 1790 fiatal mondta el véleményét a helyi ifjúsági lehetőségekről.

A helyzetképre épülő stratégiaalkotás folyamatát olyan folyamatos mentori tevékenység egészítette ki, amelyek a fiatalok elérését és bevonását, a helyi szakmai érintettek együttműködését, vagy a helyzetelemzésen alapuló célok és intézkedések megfogalmazását tették könnyebbé. Az ifjúsági stratégiák tervezése során meghatározásra kerültek a célok megvalósítását mérni hivatott indikátorok és azok monitoring rendszere, valamint az intézkedéseket tartalmazó cselekvési terv(ek) is.

Felhasznált irodalom:

- Fazekas, Anna és Nagy, Ádám (2016) Kilátástalanság? A fiatalok legégetőbb problémái. MAGISZTER (CSÍKSZEREDA) (4). pp. 5-19. ISSN 1583-6436
- Magyar Fiatalok 2020 – Kérdések és válaszok – fiatalokról, fiataloktól https://tarsadalomkutato.hu/wp-content/uploads/2021/07/magyar_ifjusag_2020_web-v%C3%9Ag.pdf (letöltés ideje: 2022. szeptember 9.)

KÖZÉP-DUNÁNTÚLI
REGIONÁLIS IFJÚSÁGI
HELYZETKÉP